

översiktsplan för Hammarö kommun, fördjupning för delen **HÄSTVIKEN - BRÅTEN**

HAMMARÖ KOMMUN

VÄRMLANDS LÄN

PLANBESKRIVNING

övriga handlingar:

plankarta
miljökonsekvensbeskrivning
utlåtande

bilagor:

kulturmiljöutredning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	3
1.1 Läsanvisningar	3
1.2 Översiktsplanering	3
1.3 Planens syfte	6
1.4 Planområdet	6
1.5 Hur arbetet har bedrivits	7
1.6 Medverkande	7
2. TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN	7
3. FÖRUTSÄTTNINGAR	10
3.1 Riksintressen	10
3.2 Miljökvalitetsnormer	11
3.3 Naturmiljö	12
3.4 Verksamheter	20
3.5 Bebyggelse	24
3.6 Arbete och service	26
3.7 Fritid och turism	28
3.8 Areella näringar	34
3.9 Kulturmiljö	35
3.10 Kommunikationer	38
3.11 Teknisk försörjning	41
3.12 Miljö, hälsa och säkerhet	43
4. FÖRÄNDRINGAR	48
4.1 Riksintressen	48
4.2 Miljökvalitetsnormer	49
4.3 Naturmiljö	49
4.4 Verksamheter	52
4.5 Bebyggelse	54
4.6 Arbete och service	59
4.7 Fritid och turism	59
4.8 Areella näringar	62
4.9 Kulturmiljö	62
4.10 Kommunikationer	63
4.11 Teknisk försörjning	65
4.12 Miljö, hälsa och säkerhet	67
5. FORTSATT HANTERING OCH GENOMFÖRANDE	68

1. INLEDNING

1.1 Läsanvisningar

Planbeskrivningen har fem huvudrubriker **INLEDNING**, **TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN**, **FÖRUTSÄTTNINGAR**, **FÖRÄNDRINGAR** samt **FORTSATT HANTERING OCH GENOMFÖRANDE**. Till planen hör även en **PLANKARTA** och en **MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING**.

Under rubriken **INLEDNING** beskrivs översiktsplanens funktion, planprocessen och vilka som deltagit. Här anges vidare syftet med planeringen och här finns även data om själva planområdet.

Under rubriken **TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN** redovisas vad som anges i andra kommunala planer och program när det gäller det nu aktuella området.

Kunskaper om befintliga förhållanden och pågående förändringar är nödvändiga förutsättningar vid all planering. Dessa kunskaper finns på en rad olika håll, i diverse rapporter och dokument samt hos nyckelpersoner inom olika sektorer. Under rubriken **FÖRUTSÄTTNINGAR** är ambitionen att ge en samlad beskrivning av förhållandena inom planområdet.

Under rubriken **FÖRÄNDRINGAR** har de slutliga avvägningarna och ställningstagandena mellan olika intressen gjorts. De föreslagna förändringarna skall ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden skall användas samt om hur den byggda miljön skall utvecklas och bevaras. Förslaget skall ligga till grund för fortsatt detaljplanering och bygglovsprövning.

Hur det fortsatta arbetet med genomförandet av planens intentioner skall gå till beskrivs under rubriken **FORTSATT HANTERING OCH GENOMFÖRANDE**.

På **PLANKARTAN** görs en samlad redovisning av den föreslagna markanvändning.

I **MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN** identifieras, beskrivs, bedöms samt ges förslag på åtgärder för de direkta och indirekta effekter som ett genomförande av planförslaget kan tänkas få.

1.2 Översiktsplanering

Översiktsplan

Översiktsplanen är ett politiskt dokument som ligger till grund för beslut inom alla samhällsområden. Den är kommunens mest övergripande och långsiktiga planeringsinstrument. Översiktsplanen berör ekonomiska, ekologiska, tekniska och sociala frågor med anknytning till mark- och vattenanvändning.

Översiktsplanen har flera viktiga funktioner. Den är bland annat ett samlat beslutsunderlag som belyser och tar ställning till olika allmänna intressen.

Den är ett handlingsprogram för kommunens utveckling och ett dokument där medborgarna kan läsa om vad som kommer att hända i kommunen.

I förhållandet mellan staten och kommunen är översiktsplanen ett instrument för dialog som ger grund för myndighetsbeslut och som visar hur värden av nationellt slag, de s.k. riksintressena, skall beaktas och tas tillvara. Staten kan ingripa mot exploateringsföretag eller andra ingrepp som hotar riksintressena.

Översiktsplanen beskriver kommunens syn på bebyggelsens utveckling och bevarande samt hur riksintressen skall tillgodoses och miljökvalitetsnormer beaktas. Allmänna intressen, miljö- och riskfaktorer som ligger till grund för ställningstaganden om användningen av mark och vatten redovisas.

Innehållet i översiktsplanen regleras i plan- och bygglagen (PBL) samt i miljöbalken (MB). Utöver lagregleringen styrs innehållet även av politiska beslut som kommit till uttryck i visioner, handlingsprogram, måldokument och liknande på nationell, regional och lokal nivå.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande utan vägledande för efterföljande beslut. Den väger dock tungt som beslutsunderlag på grund av förankringen i planeringsprocessen med insyn, samråd och utställning. Den förmedlar kommunens helhetssyn och skall tillämpas i beslut både i och utanför kommunen.

Medborgardeltagande

Kommuninvånarnas kunskaper och synpunkter är mycket värdefulla i planarbetet. I planprocessen ges möjligheter för kommuninvånarna att utöva rättigheterna att påverka genom ett samråds- och granskningsförfarande. Särskilt deltagandet från barn och ungdomar är viktigt eftersom de skall förvalta vår kommun i framtiden.

Allmänna intressen

Översiktsplanen gör avvägningar mellan olika allmänna intressen. Det är sådana intressen som är särskilt viktiga för samhällets olika funktioner, dess försörjning och kommunikationer. De kan även vara bevarandebestämda intressen med betydelse för natur- och kulturvården eller friluftslivet. När de allmänna intressena är av betydelse för hela riket kallas de riksintressen.

God hushållning är grundläggande vid avvägningen mellan olika allmänna intressen i översiktsplanen. Det betyder att mark- och vattenområden skall användas för det ändamål de är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet, läge och föreliggande behov.

Aktualitet

Kommunfullmäktige skall minst en gång under mandatperioden ta ställning till översiktsplanens aktualitet. Vid en aktualitetsprövning tas ställning till om översiktsplanens intentioner fortfarande gäller mot bakgrund av eventuella nya förutsättningar. Om översiktsplanen bedöms vara aktuell sker ingen förändring och den fortsätter att gälla till nästa aktualitetsprövning. Om den däremot är inaktuell behöver den revideras i berörda avsnitt alternativt kan en helt ny översiktsplan behöva upprättas.

Processen

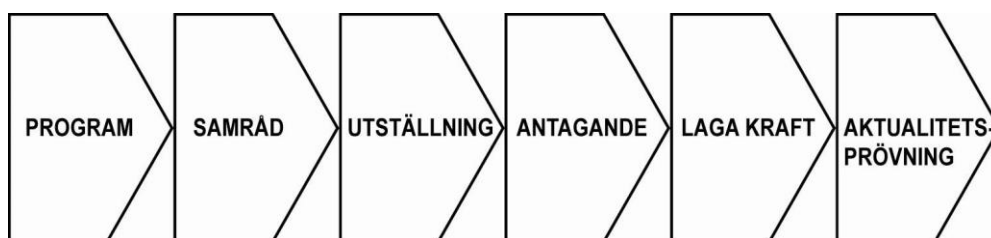
Översiktsplanens process regleras i PBL och kraven syftar till att planeringsarbetet ska ske med öppenhet och insyn under demokratiska former.

Det finns inga formella krav på att upprätta ett program för översiktsplanen men ett program kan underlätta för det fortsatta planarbetet genom att utgångspunkter, inriktning och mål tidigt definieras.

Syftet med samråd är att förbättra beslutsunderlaget och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Under samrådet bör motiven till förslaget, planeringsunderlag av betydelse samt förslagets innebörd och konsekvenser redovisas.

Innan översiktsplanen antas skall kommunen ställa ut planförslaget under minst två månader. Utställningen ger tillfälle för statliga myndigheter, kommunens medborgare och andra att reagera på de ändringar som genomförts sedan samrådet.

Kommunfullmäktige fattar sedan beslut om antagande av översiktsplanen. Efter tre veckor från kommunfullmäktiges beslut vinner översiktsplanen laga kraft om ingen överklagar, alternativt vinner översiktsplanen laga kraft när överklaganden slutgiltigt prövats och avslagits.

Eftersom en översiktsplan alltid antas kunna medföra en betydande miljöpåverkan skall planen miljöbedömas. Miljöbedömningen syftar till att främja en hållbar utveckling och skall identifiera, beskriva och bedöma den miljöpåverkan som planens genomförande antas innebära. Miljöbedömning är ett samlingsnamn för den arbetsprocess som behövs för att nå syftet och skall omfatta samråd, analyser och dokumentation. Själva dokumentationen görs i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Fördjupning För att göra översiktsplanen tydligare kan ibland krävas en ökad detaljeringsnivå för avgränsade områden, s.k. **fördjupningar av översiktsplanen**. Fördjupningen är ingen egen planform utan en del av den kommuntäckande översiktsplanen med samma krav på innehåll och förfarande. Behöver översiktsplanens intentioner starkare stöd görs detta genom områdesbestämmelser eller detaljplan.

Remiss strandskydd I samband med utställningstiden för den fördjupade översiktsplanen för Hästviken pågår remiss kring utökat strandskydd i Värmland. Förslaget anger 300 meter inom stora delar av Hammarö kommun däribland Hästviken.

Då inget beslut är fattat om vilket avstånd som kommer att gälla redovisar kommunen det strandskydd om 150 meter som gäller idag.

1.3 Planens syfte

Syfte

Enligt den kommunomfattande översiktsplanen skall en fördjupning av översiktsplanen göras för Hästviken-Bråten. Fördjupningen skall ses som en komplettering till den kommunomfattande översiktsplanen.

De allmänna och enskilda intressena skall belysas och områdets lämplighet för bostadsbebyggelse skall prövas.

Planen skall ge en samlad bild av områdets förutsättningar och möjligheter och ligga till grund för kommunens fortsatta arbete med detaljplanläggning, bygglovs- och tillståndsprövning. Fördjupningen skall bl.a. kunna fungera som program i en formell detaljplaneprocess och därmed förkorta och förenkla hanteringen.

Planen omfattar den närmaste tioårsperioden vilket bedöms vara en realistisk utbyggnadstid för området.

1.4 Planområdet

Läge

Planområdet ligger i den centrala delen av Hammarö kommun ut mot Vänern, ca tre kilometer sydöst om Skoghalls centrum.

Avgränsning

Planområdet avgränsas i väster av Möruddsvägen, i norr av Hallersrud, i öster av Hallerudsleden/väg 562 och i söder av Vänern.

Kartan visar planområdets avgränsning

Areal

Fördjupningsområdets areal uppgår till ca 250 hektar.

Markägo- förhållanden

Marken inom fördjupningsområdet ägs av Equality Line AB, Fastighets AB L E Lundberg, HSB Centrala Värmland, Hammarö kommun samt ett antal enskilda personer och företag.

1.5 Hur arbetet har bedrivits

Planarbetet har bedrivits under åren 2009-2010 och 2013-2015. KLARA arkitekter fick under 2009 i uppdrag av Hammarö kommun att upprätta en fördjupning av översiktsplanen för delen Hästviken – Bråten.

Arbetet kommer att ske i ett nära samarbete med boende och verksamhetsutövare inom området.

1.6 Medverkande

Från KLARA arkitekter har Jan Erik Engström, Maria Andersson och från 2013 även Maria Örenfors medverkat. Från Hammarö kommun har f.d. miljösamordnare Karin Sandqvist, miljösamordnare Bertil Ahlin, GIS-ingenjör Lars-Håkan Bengtsson, planeringsarkitekt Anna Lindstedt och kommunarkitekt Karin Manner medverkat.

2. TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översikts- plan 2004

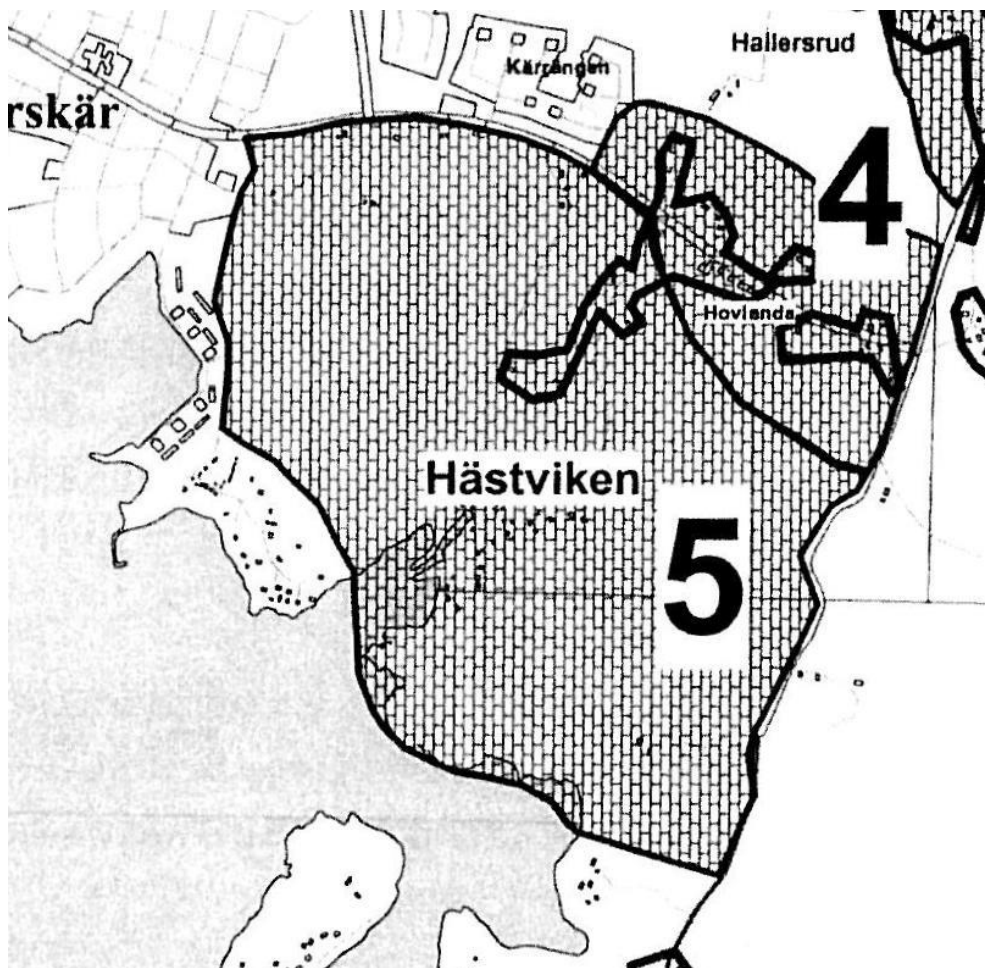
Hammarös kommuntäckande översiktsplan antogs av kommunfullmäktige den 22 november 2005.

Som underlag för det planarbetet togs fram en vision för Hammarö, "Vision 2015". Här anges bl.a. att kommunen skall vara attraktiv att bo och leva i för invånare i olika skeden i livet, att tillväxten skall vara hållbar ur ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv samt att kommunen skall verka för ett varierat näringsliv som skapar förutsättningar för ett brett serviceutbud. Närheten till natur och vatten skall ge goda möjligheter till aktiv fritid och rekreation. Genom samverkan med kultur- och föreningsliv skall hammaröborna erbjudas ett rikt och varierat utbud. Den kommunala servicen på Hammarö skall vara av god kvalitet.

Vidare anges att kommunen skall göras känd i Sverige som skärgårdskommunen i Värmland, kommunen med blomstrande och ren processindustri och kommunen som är en attraktiv lokaliseringsort i Karlstadsregionen. I planen sattes som ett mål för befolkningsutvecklingen att det år 2010 skall bo 15 500 personer inom kommunen. Befolkningen skall öka i måttfull takt och en balans mellan tätortsbebyggelse och områden för rekreation och friluftsliv skall eftersträvas. Målet kommer av allt att döma inte att nås på utsatt tid. Idag har kommunen ca 14 700 invånare. Skall målet nås krävs att merparten av de bebyggelseområden som pekas ut i översiktsplanen förverkligas.

Det nu aktuella området, Hästviken, ses som ett utredningsområde, där följande ställningstagande görs:

"En fördjupad översiktsplan skall upprättas så att de allmänna och enskilda intressena belyses. Områdets lämplighet för villabebyggelse skall prövas. Vid Hästvikens hamn (runt gamla slipen) skall området vara tillgänglig för allmänheten och möjlighet för ett hotell/restaurangkomplex skall prövas."

Del av karta från Hammarö ÖP 2004 som visar utredningsområden

Den nu aktuella fördjupningen har alltså stöd i den kommunomfattande översiktsplanen. Följande justeringar av uppdraget har gjorts:

Den del av utredningsområde 4 som ligger söder om Hovlandavägen har tagits med medan den del som ligger på norra sidan ska studeras i ett senare skede tillsammans med Hällersrud.

I väster befanns ett område lämpligt för utveckling av campingplats och det blev naturligt att ta med hela campingplatsen. Eftersom Bryngelsnäs fritids- och husområde har sin tillfart via campingplatsen inkluderades även det i planområdet.

Sedan 2005 har intresset för ett hotell/restaurangkomplex inom området svalnat och finns inte med i planen.

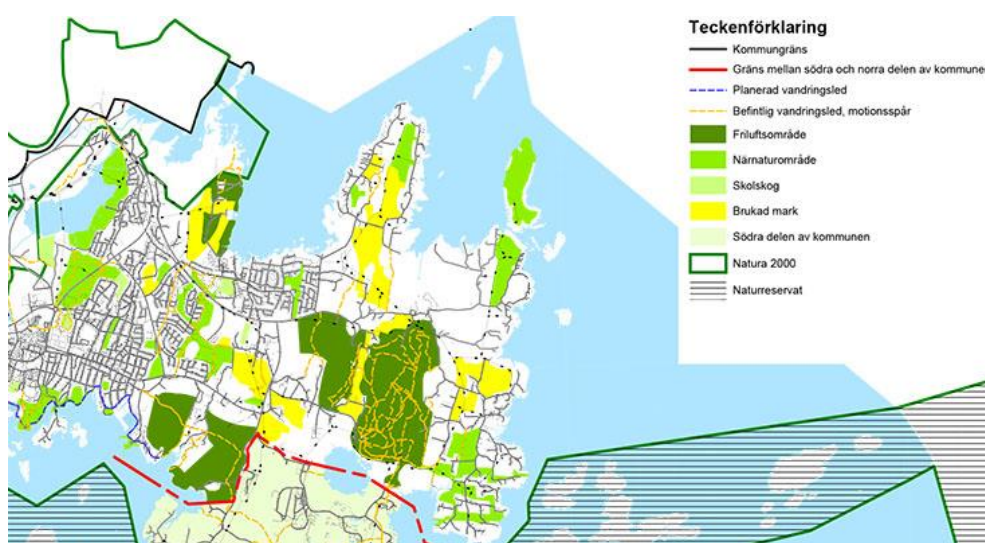
TÖP Grön- struktur

Det har tagits fram ett grönstrukturprogram för Hammarö kommun som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Tillägget vann laga kraft 2011-03-01.

Programmet definierar olika gröna områdestyper.

Stora delar av planområdet i söder redovisas som *friluftsområde*. Friluftsområden definieras som naturområden större än 100 hektar med ordnade stigar eller spår som kontinuerligt underhålls. Friluftsområden skall också möjliggöra friare naturvistelser.

Området kring Möruddens badplats, i den västra delen av planområdet, redovisas som *närnaturområde*. Med närnaturområden menas i programmet grönområden om minst 0,3 hektar. Områdena är avsedda att tillgodose den dagliga rekreationen i form av lek, promenader, motion och naturkontakt. Dessa områden är även avsedda att sammanlänka naturmiljöer mellan bostadsområden samt avskärma bostadsområden från varandra, samt verka avskärmande och bullerdämpande mot trafikerade vägar.

Bilden visar utdrag ur huvudkartan i Hammarös grönstrukturplan

Programmet anger att såväl friluftsområden (se vidare kap 3.7) som närnaturområden bör undantas från all vidare exploatering.

Den fördjupade översiktsplanen gör ett mindre intrång i friluftsområdet i Hästviken. Intrånget motiveras av att de ligger i kanten av friluftsområdet och därför inte fragmentiserar det. En del av Bonäsledens sträckning genom Hästvikenområdet flyttas lite närmare vattnet jämfört med grönstrukturplanens illustration.

Områdes- bestäm- melser

Fritidshusbebyggelsen vid Hästviken och Bryngelsnäs, som ingår i planområdet, omfattas av områdesbestämmelser antagna 1999-11-10 respektive 2000-06-06.

Områdesbestämmelserna begränsar fritidshusens storlek. Byggnadsarean för fritidshus får inte överskrida 60 m² och byggnadsarean sammantaget för komplementbyggnader får inte överskrida 20 m². Syftet med bestämmelserna var, när de upprättades, var att motverka permanentbosättning.

3. FÖRUTSÄTTNINGAR

3.1 Riksintressen

ÖP 2004

I den kommunomfattande översiktsplanen görs bl. a. följande ställningstaganden som berör riksintressena:

- *kommunen skall fortsätta arbetet med att utveckla friluftslivet och turismen kring Vänern, i planeringen skall eftersträvas att skapa förutsättningar att nå stränderna både från land och sjö.*

Riksintressen

Enligt miljöbalkens 3 och 4 kap. kan områden av särskild betydelse i ett nationellt perspektiv klassas som riksintresse. Det skall av översiktsplanen framgå hur kommunen avser att tillgodose riksintressena. Staten kan ingripa mot exploateringsföretag eller andra ingrepp som hotar riksintressena.

Fördjupningsområdet berörs av tre riksintressen.

geografiska bestämmelser

Hammarö kommun är i sin helhet förklarad som riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns inom området. Kommunen utgör en del av det större området *Vänern med öar och strandområden*.

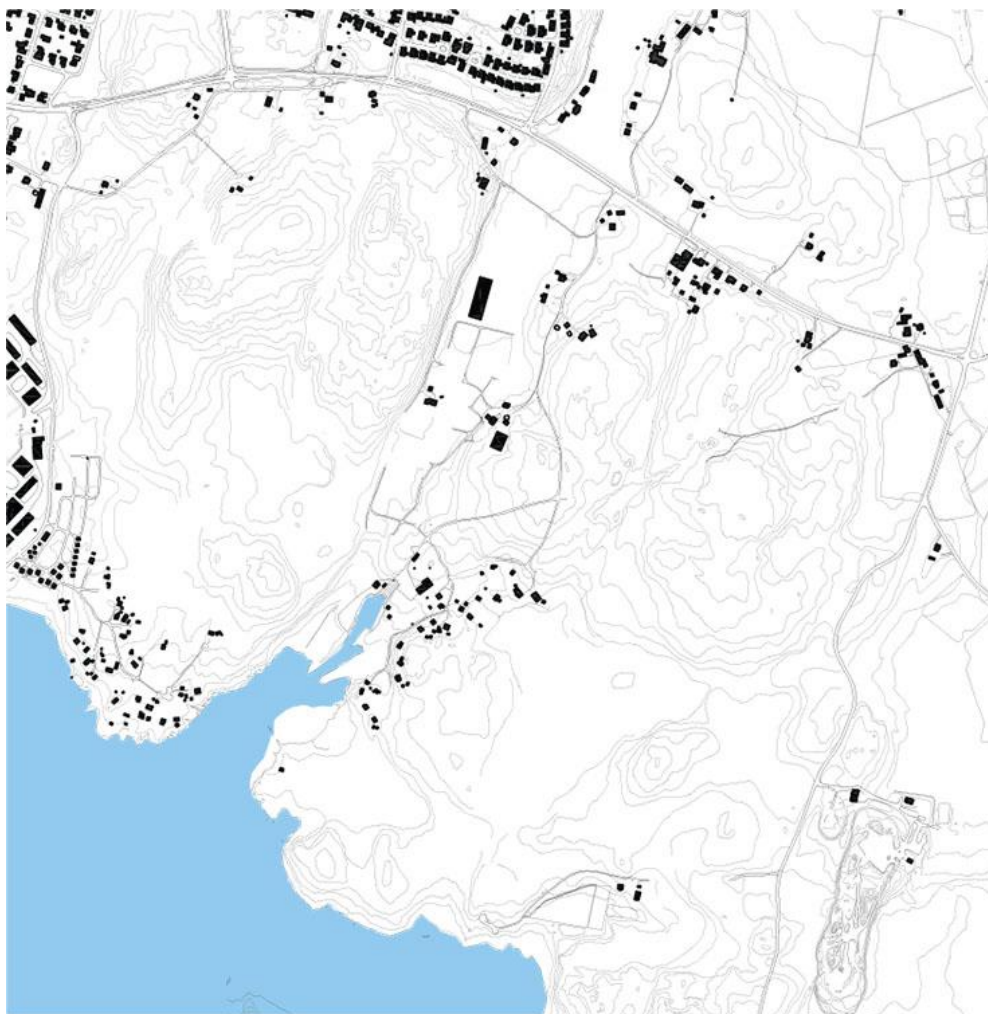
Utsikt från planområdet över Vänern

Inom det utpekade området ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen beaktas. Bestämmelserna innebär inget hinder för utveckling av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet.

friluftslivet

Vidare är norra Vänerskärsgården av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, det gäller Vänerns vatten en bit utanför Hammarös sydspets.

Området skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt natur- eller kulturmiljön.

Det blå området utgör riksintresse för friluftsliv

yrkesfisket

Slutligen är Vänern även av riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap. 5 § miljöbalken, det gäller hela Vänern.

Området skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande.

3.2 Miljökvalitetsnormer

ÖP 2004

I den kommunomfattande översiktsplanen görs bl.a. följande ställningstaganden som berör miljökvalitetsnormerna:

- *kommunen skall genom beräkningar/mätningar ta fram ett underlag för den fortsatta planeringen så att inte normerna överskrids.*

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormerna (MKN) är ett viktigt styrmedel när det gäller genomförandet av de nationella miljökvalitetsmålen. Normerna är juridiskt bindande med stöd av 5 kap. i miljöbalken. Normer kan fastställas av regeringen eller

av myndighet regeringen utser. Det finns idag normer för utomhusluft, fisk- och musselvatten, omgivningsbuller samt för vattenförvaltningen.

Myndigheter, kommuner och verksamhetsutövare skall gemensamt se till att normerna klaras. Vid planering och planläggning skall kommuner och myndigheter iaktta miljö kvalitetsnormerna, detta skall framgå av översiktsplanen. Verksamhetsutövare skall genom egenkontroll undersöka och hålla sig underrättad om hur verksamheten påverkar miljön samt planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga störningar.

utomhusluft Minst skillnad mellan normer och uppmätta halter av luftföroreningar brukar det vara, i miljöer likt denna, för partiklar, bensen och kvävedioxid. Dimensionerande är oftast normerna för partiklar och bensen och i andra hand för kvävedioxid.

I Hammarö kommun finns bara mätningar gjorda för Skoghalls centrum under perioden november 2003 till maj 2004. Mätvärdena låg då i samtliga fall under gällande miljö kvalitetsnormer.

fisk- och mussel- vatten Planområdet ligger i anslutning till Vänern. Miljö kvalitetsnormerna för fisk- och musselvatten är tillämpliga i det aktuella fallet då Vänern ingår i Naturvårdsverkets förteckning över fiskvatten som skall skyddas.

Vänern klassas som laxfiskvatten och då avser miljö kvalitetsnormerna parametrarna temperatur, upplöst syre, pH-värde, uppslammade fasta substanser, syreförbrukning, nitriter, fenolföreningar, mineraloljebaserade kolväten, ammoniak, ammonium, restklor, zink och upplöst koppar.

De undersökningar som gjorts av Vänerns vatten visar att miljö kvalitetsnormerna uppfylls idag.

omgivnings- buller Miljö kvalitetsnormerna för omgivningsbuller, så som de idag är formulerade, gäller egentligen bara skyldigheten att kartlägga bullersituationen och upprätta åtgärdsprogram för kommuner med mer än 100 000 invånare.

vatten- förvaltning Inom ramen för det s.k. vattendirektivet behandlas alla yt- och grundvatten. Inom vattenförvaltningen har en klassning av alla vattens kemiska och ekologiska status gjorts och miljö kvalitetsnormer har antagits.

Målet är att god kemisk och ekologisk status skall uppnås i huvudsak till år 2015. Generellt gäller även att vattnets kvalitet inte får försämrats jämfört med dagens situation.

Vänerns vatten i anslutning till planområdet har idag god ekologisk status och uppfyller därmed miljö kvalitetsnormerna i detta avseende. Även den kemiska ytvattenstatusen klassas den som god, med för Sverige generellt undantag av kvicksilverhalten.

3.3 Naturmiljö

ÖP 2004

I den kommunomfattande översiktsplanen görs bl.a. följande ställningstaganden som berör naturmiljön inom det aktuella området:

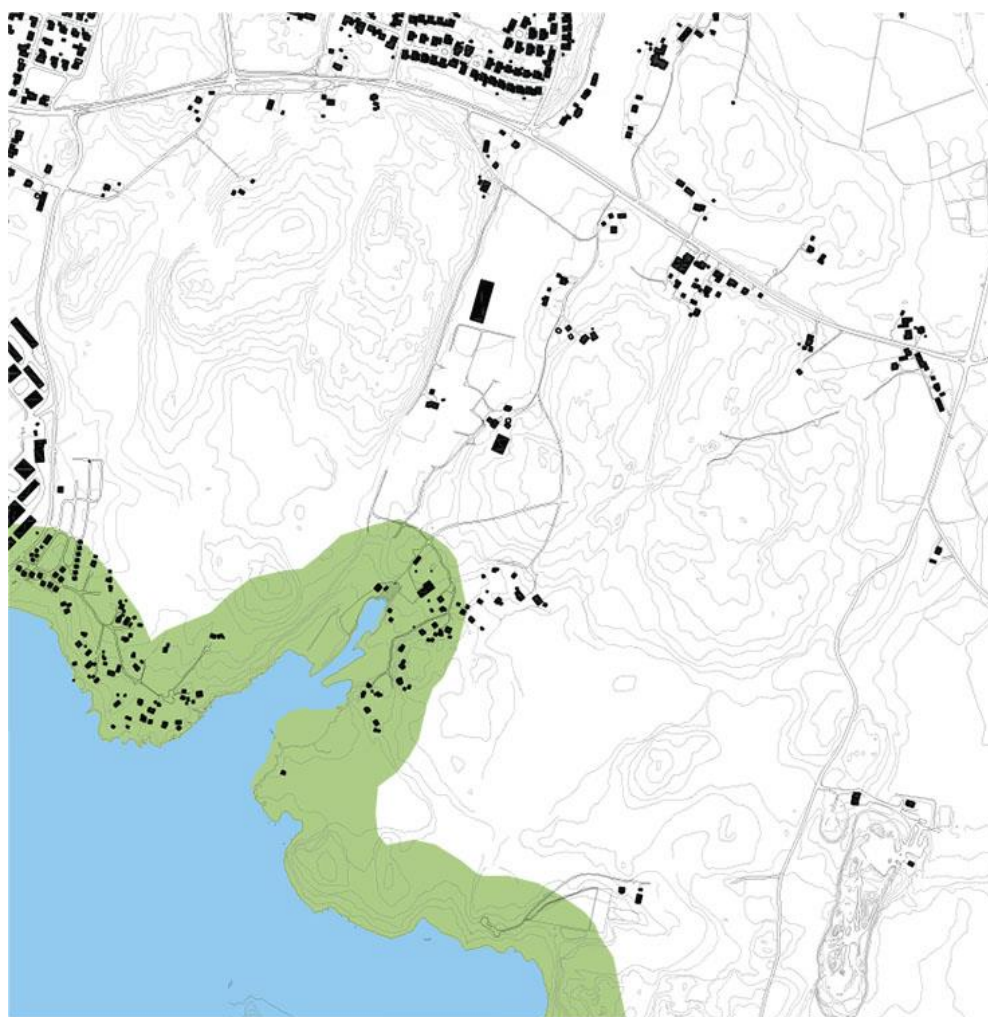
- *Gunnarskärsskogen skall behandlas i fördjupningen av översiktsplanen för Hästviken - Bråten, och*
- *Hammarös karaktär av skärgårdskommun skall så långt möjligt bevaras och utvecklas.*

Strandskydd

Längs kommunens stränder vid Vänern gäller utökat strandskydd för land- och vattenområden intill ett avstånd av 150 meter från strandlinjen enligt 7 kap. miljöbalken.

I samband med utställningstiden för den fördjupade översiktsplanen för Hästviken pågår remiss kring utökat strandskydd i Värmland. Förslaget anger 300 meter inom stora delar av Hammarö kommun däribland Hästviken.

Då inget beslut är fattat om vilket avstånd som kommer att gälla redovisar kommunen det strandskydd om 150 meter som gäller idag.

De gröna och blå områdena omfattas av strandskydd

Strandskyddet skall långsiktigt trygga att medborgarna har tillgång till strandområden genom allemansrätten. Dessutom skall strandskyddet bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. För att tillgodose syftena är det enligt huvudregeln förbjudet att inom strandskyddsområde vidta vissa åtgärder, man får t.ex. inte:

- uppföra nya byggnader,
- ändra byggnader eller andra anläggningar eller utföra anordningar så att de hindrar eller avhåller allmänheten från att vistas i ett område som tidigare var tillgängligt,
- gräva eller utföra förberedelser för byggnader eller anläggningar, eller
- utföra åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Om särskilda skäl föreligger och syftet med strandskyddet inte påverkas kan kommunen i undantagsfall ge strandskyddsdispens för åtgärder inom ett strandskyddat område eller upphäva strandskyddet i detaljplan. Vid ett beslut om att ge dispens eller om att upphäva strandskyddet inom detaljplan skall alltid en fri passage lämnas mellan tomtplatsen och stranden.

Länsstyrelsen skall besluta om att göra en överprövning av ett kommunalt dispensbeslut inom tre veckor från den dag då kommunens beslut kom in till länsstyrelsen annars går rätten till överprövning förlorad.

Naturinventering

Länsstyrelsen gjorde 1988 en naturinventering inom Hammarö kommun. Ett område inom det nu aktuella fördjupningsområdet har uppmärksamats.

Gunnarskärsskogen

Gunnarskärsskogen utgörs av ett äldre relativt ostört skogsbestånd med ett angränsande björkkärr. Det är ett populärt strövområde.

Området utgörs av en skogsklädd höjdplatå i norr. På moränavlagringar växer mager hållmarkstallskog. I öster gränsar tallskogen till ett blandat bestånd med bl.a. äldre björk och enbuskar som antyder att området skogsbeats. Längs Sadelvägen (vägens läge visas på karta i avsnitt **3.10 Kommunikationer**) sträcker sig en stengärdesgård som styrker detta. Gran finns främst i fuktigare sänkor.

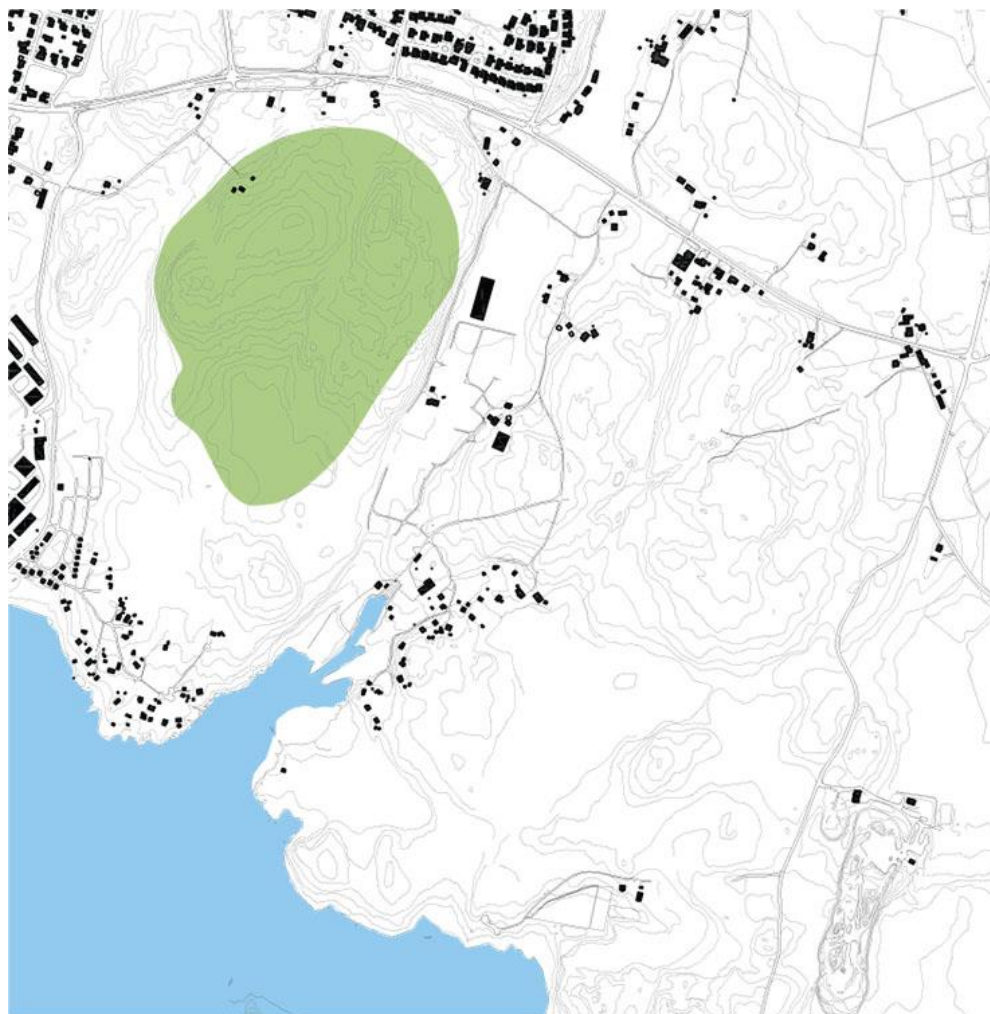
Vegetationen i fältskiktet, i delar med mäktigare jordtäckte, domineras av ris som ljung, blåbär och lingon. Olika renlavar karaktäriserar bottenskiktet. Hela Gunnarskärsskogen är ett välbesökt strövområde men i det avgränsade området är slitaget endast märkbart kring stigarna.

Gunnarskärsskogen

I den södra, mer låglänta och granbevuxna, delen av området finns ett större björkbevuxet kärrområde. Kärret är ca en hektar stort och omges av en bård av döda och levande björkar av olika ålder. Många av torrträden är angripna av vedlevande svampar. Hackspettar förekommer i området att döma av hackmärken. Själva kärret bedöms ha ganska högt naturvärde.

Området bedöms ha friluftslivsmässiga, botaniska och zoologiska värden. Graden av skyddsvärde har angetts i en fyrgradig skala där I betyder högsta skyddsvärde, II mycket högt naturvärde, III högt naturvärde och IV osäkert naturvärde. Det aktuella området som helhet tillhör klass IV.

Område i Gunnarsskärsskogen inventerat av länsstyrelsen 1988

Ängs-och hagmarks- inventering

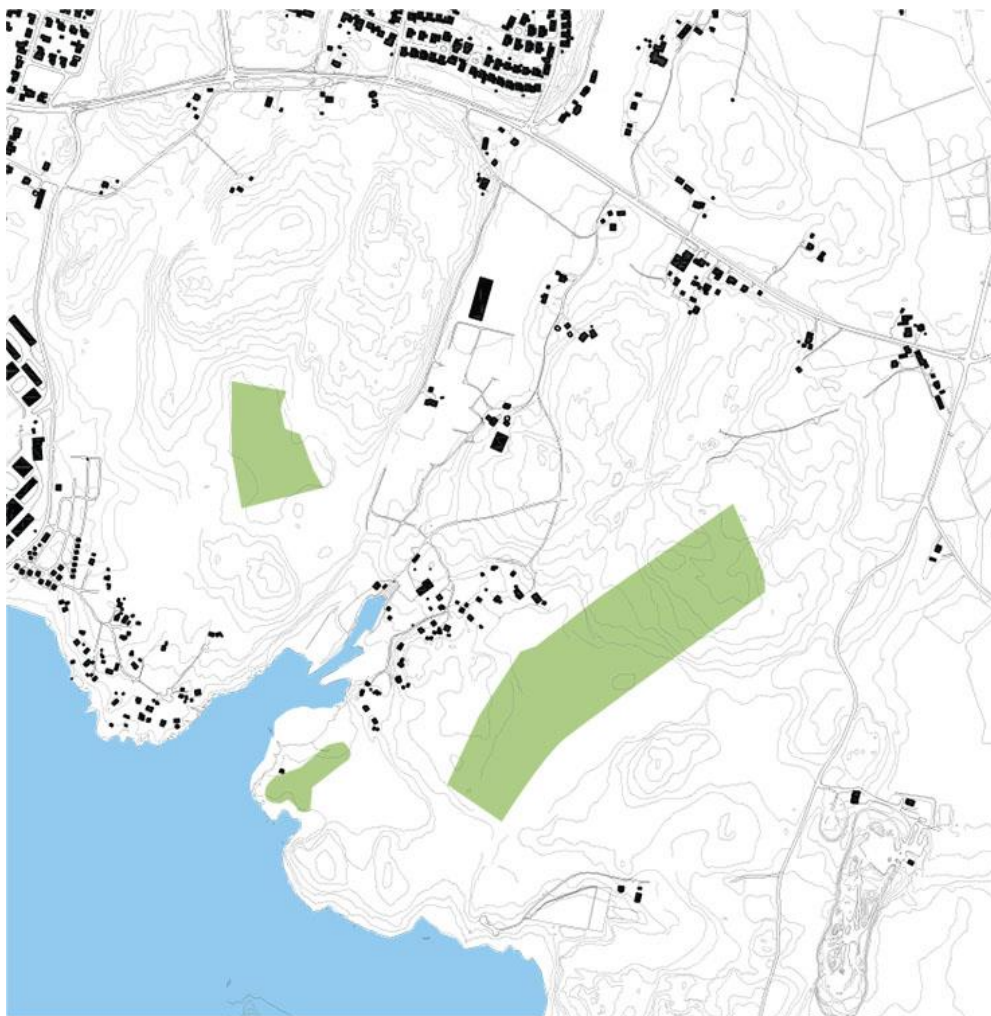
I den ängs- och hagmarksinventering som länsstyrelsen genomförde 1989 och i den uppföljning som gjordes åren 2002-2004 har inga objekt inom fördjupningsområdet uppmärksammats.

Nyckelbio- toper

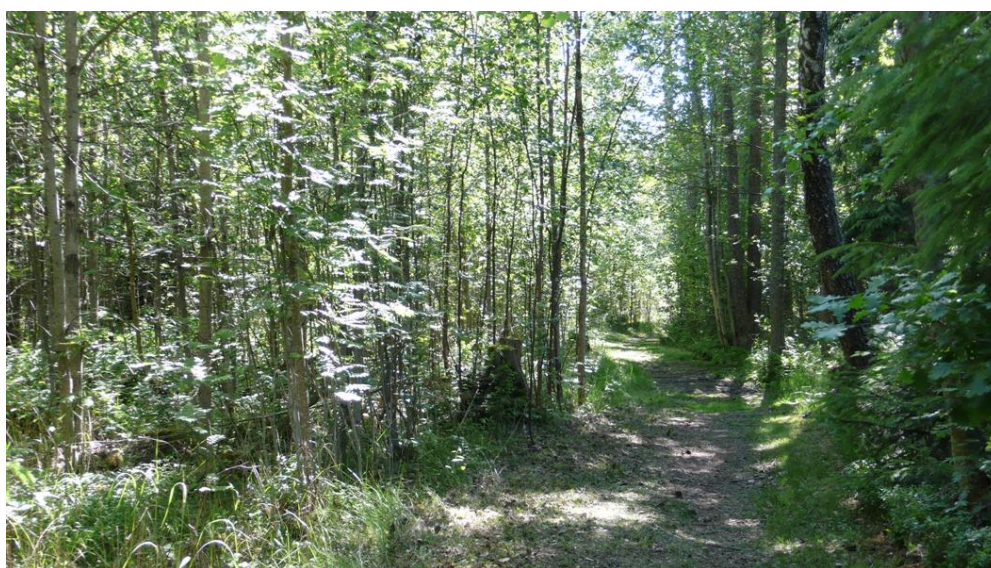
I Skogsstyrelsens inventering har tre områden inom fördjupningsområdet uppmärksammats, två nyckelbiotoper och ett område med naturvärde.

Nyckelbiotoperna utgörs av ett större barrskogsområde och ett mindre område med löv- och tallsumpskog. Inom båda områdena finns rikligt med död ved.

Det tredje området klassas som *objekt med naturvärden*. De har höga naturvärden och kan sägas vara framtidsnyckelbiotoper. Det aktuella området sträcker sig ut mot Påsudden och utgörs av ett strandnära lövskogsområde.

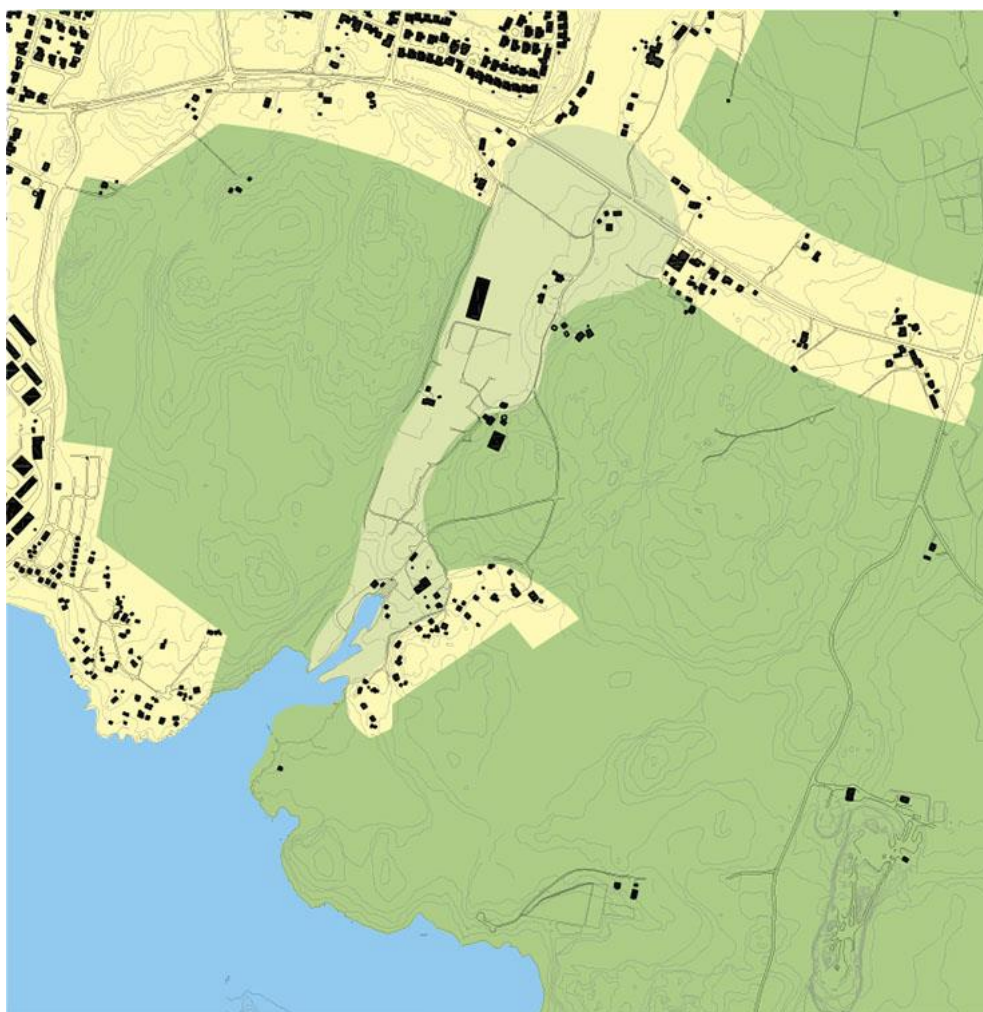
Av Skogsstyrelsen utpekade områden med nyckelbiotoper eller naturvärden

Strandnära lövskogsområde vid Påsudden

Landskaps- bild

Planområdet utgörs av en öppen dalsänka i nord-sydlig riktning som på båda sidor omges av skogsklädda bergshöjder med mossar och myrsänkor.

Tre element i landskapsbilden är bebyggelseområden (gult) öppen dalsänka (ljusgrön) och skogsmark (mörkgrön)

Dalsänkan breder ut sig i ett öppet beteslandskap från Hovlandavägen i norr ner till Hästviken och Vänern i söder. Från Hovlandavägen kan man ana Vänern breda ut sig mot en fri horisont.

Vy från norra delen av dalsänkan mot Vänern

Längs Hovlandavägen, som utgör planområdets norra gräns, finns spridd bostadsbebyggelse. Även ner mot vattnet i söder finns bebyggelse, i huvudsak fritidsbebyggelse.

Bebyggelsen är generellt placerad i skogskanter och i höjdlägen på impediment i jordbrukslandskapet. Den värdefulla odlingsmarken har lämnats orörd.

Vegetation

Den naturliga vegetationen består i höjdpartierna av barrskog medan blandskogskaraktären ökar ut mot dalsänkan för att nästan helt övergå till lövskog i skogsbrynen. På de torrare hållmarkerna dominerar tall.

Totalt sett dominerar barrskogen inom planområdet.

Skog inom planområdet

Inom skogsområdena utgörs fältskiktet i huvudsak av ljung och bärris medan bottenskiktet domineras av mossor och lavar.

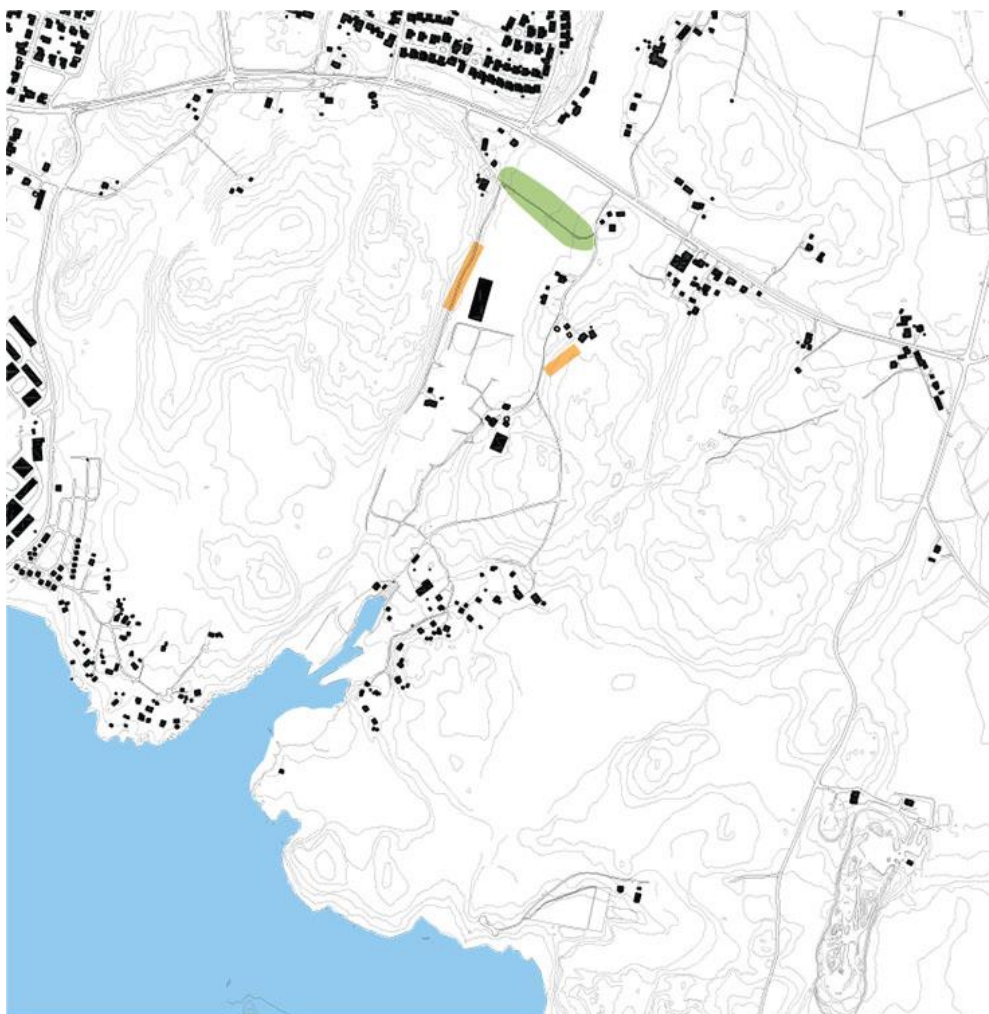
Delar av den äldre jordbruksmarken håller på att buskas igen. Åkermarken i dalsänkan hålls idag öppen genom att den nyttjas som betesmark för hästar eller annan hästrelaterad verksamhet.

I anslutning till befintlig bebyggelse finns traditionell trädgårdsvegetation med ett visst inslag av större ädellövträd.

Biotopskydd

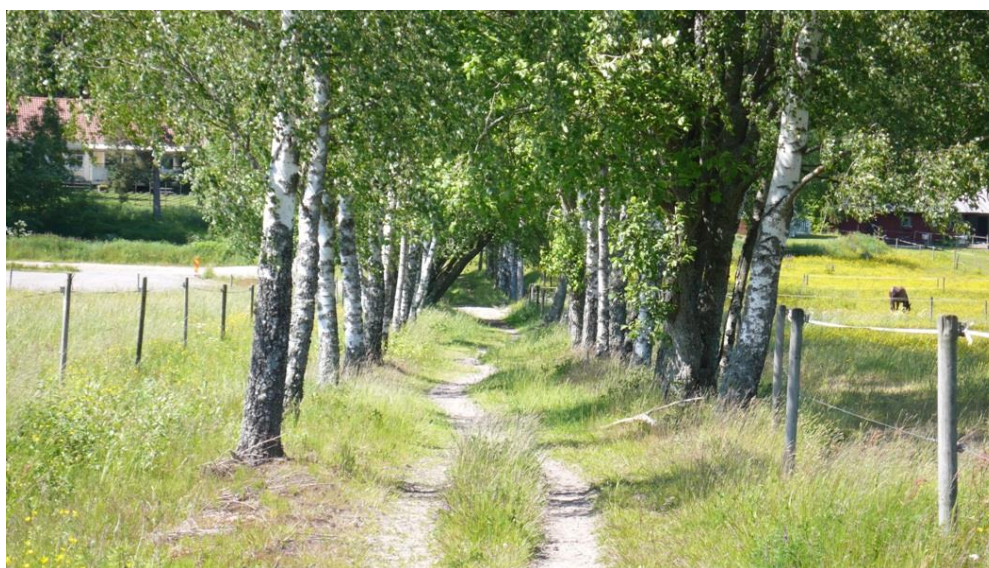
Enligt miljöbalkens 7 kap. 11 § omfattas bl.a. alléer, källor med omgivande våtmark i jordbruksmark, odlingsrösen i jordbruksmark, småvatten och våtmarker i jordbruksmark, stenmurar i jordbruksmark och åkerholmar av generellt biotopskydd.

Inom biotopskyddsområde får inte bedrivas verksamhet eller vidtas åtgärder som kan skada naturmiljön. Länsstyrelsen kan medge dispens om särskilda skäl föreligger.

Biotopskydd inom området utgörs av en allé i den norra delen och två stengärdsgårdar

Inom planområdets norra del finns en björkallé som troligtvis markerar en gammal vägsträckning. Den sträcker sig mellan Sadelvägen och Hästviksvägen parallellt med Hovlandavägen. Vidare finns rester av två stengärdsgårdar, en längs Sadelvägen och en längs Hästviksvägen.

Björkallé i den norra delen som har biotopskydd

Topografi	Planområdets centrala del utgörs av en dalsänka nord–sydlig riktning som i söder mynnar ut i Hästviken. De högsta marknivåerna återfinns på de bergshöjder som omger dalsänkan i väster och öster. Här ligger de högsta nivåerna på ca +65,5 meter (RH 2000). Dalsänkan ligger på ca +48,5 meter (RH 2000). Vänerns normalvattennivå ligger på 44,8 meter (RH 2000).
Geotekniska förhållanden	Höjderna utgörs av urberg med inslag av morän med mossor och myrsänk- or. På flera ställen förekommer berg i dagen. Mellan höjderna och i sprickor i berggrunden har vänerleran samlats i stråk. Dessa områden utgör den egentliga jordbruksmarken. Stabiliteten i området bedöms vara tillfredsställande. Det finns inte idag några indikationer på att det skulle finnas höga markradon-förekomster inom området. Erfarenheter från tidigare tyder dock på att markradonförekomsten kan variera mycket inom små geografiska områden.
Djurliv	Området är fågelrikt. Boende i området har observerat och förtecknat ett nittiototal arter. De flesta observationerna är gjorda vid de öppna fälten och hagarna samt i skogsbrynen. Av de rapporterade arterna återfinns ett antal på den nationella rödlistan. Andra intressanta observationer är ett stort antal fjärilsarter, bl.a. makaonfjäril och den relativt ovanliga myrlejonsländan. Även skogsödla och kopparödla har observerats flera gånger. För mer information se miljökonsekvensbeskrivningen.

3.4 Verksamheter

ÖP 2004	I den kommunomfattande översiktsplanen görs bl. a. följande ställningstaganden när det gäller verksamheter av olika slag: • <i>Hammarö skall ha ett varierat utbud av bostäder som gör det möjligt att bo kvar inom sitt område även vid en förändrad livssituation,</i> • <i>Hammarö skall ha ett differentierat utbud av bostäder avseende lokalisering, upplåtelseformer och standard och med en sammansättning som motverkar segregation,</i> • <i>kommunen skall erbjuda goda boendemiljöer med korta avstånd till Väneren, och</i> • <i>kommunen skall vara känd som en attraktiv lokaliseringsort i Karlstadsregionen.</i>
----------------	---

**Inom
planområdet**

Inom planområdet finns idag ett trettiotal permanentbosättningar. Dessa är i huvudsak koncentrerade till området runt Hovlandavägen.

Vidare finns ett drygt trettiotal fritidsbostäder som ligger inom planområdets södra del ut mot Vänern. Fritidsusen är fördelade på två ungefär lika stora områden, Bryngelsnäs i väster och Hästviken i öster.

Större delen av det öppna landskapet söder om Hovlandavägen är ianspråktagat för hästsportverksamhet. Här finns ridhus med restaurang, banor, beteshagar och parkeringsytor och årligen hålls stora hästtävlingar med uppemot 15 000 besökande under en sommarvecka. Här bedrivs även handelsverksamhet med ridsportutrustning m.m. Nyligen är bygglov och startbesked givet för en större byggnad i östra delen av hästområdet som ska kunna innehålla tävlingsstall under sommaren och nyttjas till båtförvaring på vintern. I skogspartiet väster om ridanläggningen är en hinderbana för terrängritt under utveckling.

Sex av de permanenta bostäderna ligger i direkt anslutning till hästverksamheten eller dess tillfartsvägar.

Bostadsbebyggelse längs Hovlandavägen

I dalsänkan huserar ridsportverksamhet

Inom planområdets västra del ligger Möruddens camping med 122 uppställningsplatser för tält/husvagnar, 24 uthyrningsstugor, restaurang och servicebyggnader. Här finns också en kommunal badplats.

Möruddens camping

I områdets centrala del, i anslutning till bostadsbebyggelsen, finns också en föräldrakooperativ förskola och en mindre industribyggnad som används som lager och matförsäljning.

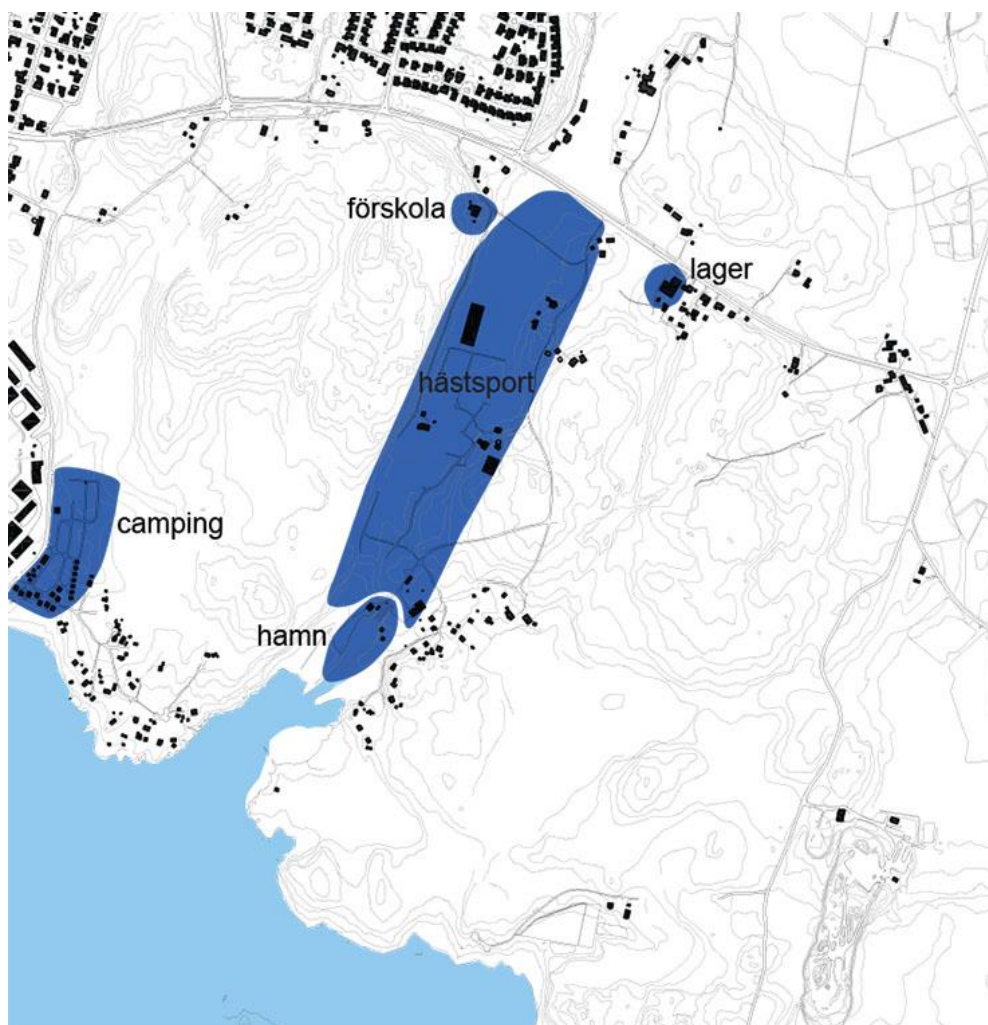
Stora delar av planområdet utgörs av skogsmark. Delen väster om dalsänkan, Gunnarskärsskogen, ligger tätortsnära och nyttjas i stor utsträckning av det rörliga friluftslivet. Här utövas även motorsporten trial i viss omfattning.

Ett visst skogsbruk förekommer inom området, framförallt inom den norra och östra delen.

I anslutning till Hästvikens hamn har en viss yrkesmässig båtverksamhet förekommit. Den nyttjades bl.a. som utskeppningshamn för den stora vindkraftspark som uppförts vid Gässlingegrundet ute i Vätern.

Hamn i södra delen av planområdet

Kartan visar verksamheter inom planområdet

Utom planområdet

Omedelbart väster om planområdet ligger Sörvikshamnen med en omfattande fritidsbåtsverksamhet, båtplatser, båthus och uppläggningsplatser.

Sörvikshamnen väster om planområdet

I väster och nordväst ansluter tätortens bebyggelse med bostadsområdena Gunnarskär och Hammar.

I nordöst och öster breder jordbruksmark i anslutning till Hallersrud och Hovlanda ut sig. Den nyttjas numera i stor utsträckning som betesmark för hästar.

I sydöst och söder ansluter skogsmarken som dominerar den södra delen av Hammarön. I sydöst vid Mosstorp ligger också kommunens gamla avfallsdeponi som numera har avvecklats.

3.5 Bebyggelse

ÖP 2004

I den kommunomfattande översiktsplanen görs bl. a. följande ställningstaganden som berör bebyggelsen:

- *förutom tillgång till lekplatser och bollplaner skall bostadsområden ha naturliga mötesplatser samt erbjuda en trygg och säker miljö vad avser trafik, sundhet och buller m.m., och*
- *nyetableringar utanför planlagda områden skall uppfylla nedanstående förutsättningar:*
 - *bebyggelsen skall samlas i grupper eller lokaliseras till befintliga "bybildningar" eller bostadsgrupper,*
 - *bebyggelsen skall anpassas till landskapsbilden och till befintligt vägnät,*
 - *hänsyn skall tas till kulturhistoriskt värdefulla byggnader och/eller miljöer,*
 - *tomtplatsen skall kunna erbjuda eget färskvatten och mark för omhändertagande av avlopp eller skall avtal om detta kunna träffas med närbelägen granne, om VA-policyn inte säger något annat, och*
 - *tillräckligt skyddsavstånd med hänsyn till djurhållning skall beaktas i samband med bygglovsprövningar.*

Inom planområdet

Inom planområdet finns bebyggelse av olika typer och från olika tidsperioder.

Längs Hovlandavägen ligger bebyggelsen samlad på rad medan fritidshusbebyggelsen är samlad i två större områden närmare Vänern. I den öppna dalsänkan ligger bebyggelsen glest, i huvudsak placerade längs sidorna.

Det flesta bostadshusen är uppförda från sekelskiftet 1900 fram till idag, men här finns också några betydligt äldre. Det finns också ett antal gårdar med tillhörande ekonomibyggnader.

På 1920-talet uppfördes flera egnahemshus inom området. Det finns även småhus från 1940- och 1950-talen och på senare tid har några nya villor uppförts. Fritidshusbebyggelsen är småskalig och i huvudsak uppförd efter kriget.

Uthus vid Hovlandavägen

Ett fritidshus inom planområdet

Inom planområdet finns också rester av enklare industribebyggelse, bl.a. i anslutning till Hästviken där det bl.a. finns en slip och lämningarna efter ett gammalt tegelbruk.

Kring hästsportverksamheten har på senare tid växt upp ett antal byggnader bl.a. ett ridhus och nyligen har bygglov och startbesked givits för ett stall som under vintern ska kunna användas till båtförvaring.

Några av bebyggelsemiljöerna samt några enskilda byggnader har uppmärksammats som kulturhistoriskt särskilt värdefulla, se vidare under rubriken **3.9 Kulturmiljö**. För fylligare information se kulturmiljöutredning för området Bråten-Hästviken gjord av Värmlands museum.

Utom planområdet

I väster och norr ansluter tätorten med bostadsområdena Gunnarskär och Hammar.

Bebyggelsen inom Hammar utgörs uteslutande av småhus från ca 1970 och framåt.

Bostadsområdet Hammar

Gunnarskär är ett tids- och typmässigt mer blandat villaområde. Här finns bebyggelse från sekelskiftet 1900 fram till idag.

Området saknar flerbostadshus medan rad-/kedjehus finns i viss omfattning. Flerbostadshusen finns framförallt inne i Skoghall.

I övrigt är den omgivande bebyggelsen gles bortsett från Hammaröns västra sida söderut ner mot Skagene där det finns ett band av bostadshus/fritidshus.

3.6 Arbete och service

ÖP 2004

I den kommunomfattande översiktsplanen görs bl. a. följande ställningstaganden som berör arbete och service:

- *kommunen skall vara känd som en attraktiv lokaliseringsort i Karlstadsregionen,*
- *kommunen skall vara känd för sin goda kommunala service, och*
- *kommunen skall verka för ett mer varierat näringsliv som skapar förutsättningar för ett brett serviceutbud.*

Arbetsstillfällan

De verksamheter som idag är etablerade inom fördjupningsområdet beräknas sammanlagt sysselsätta ett trettiotal personer.

Ridhus i mitten av planområdet

Arbetspendling

De boende inom planområdet arbetar annars framförallt i Karlstad och inne i Skoghall. Arbetspendling sker i huvudsak med bil.

Samhällelig service

skolor

Det finns en förskola inom planområdet. Den drivs som ett föräldra-kooperativ.

Förskolan i områdets norra del

Närmaste kommunala förskola finns inom Hammarområdet ca en kilometer norr om planområdet. Låg- och mellanstadieskolor samt högstadieskolor finns på flera platser inom närområdet, avståndet varierar mellan 1,5 till 3 kilometer.

Hela kommunen räknas som ett enda skolupptagningsområde, närhetsprincipen eftersträvas dock.

Gymnasieutbildningar i viss omfattning finns inne i Skoghall. I övrigt är det framförallt Karlstad som gäller. Hammarö och Karlstads kommuner har gemensam gymnasienämnd. Karlstad har eget universitet.

Avståndet in till Skoghall är ca tre kilometer och in till Karlstad ca nio kilometer.

skolskjuts	Lågstadieelever med minst tre kilometers skolväg och mellan- och högstadieelever med minst fyra kilometers skolväg har rätt till skolskjuts.
hälso- och sjukvård	Vårdcentraler finns på Lövnäs och inne i Skoghall. Det är ca tre kilometer till båda ställena. Sjukhus finns i Karlstad.
äldre- och handikappomsorg	Äldreboenden finns framförallt inne i tätorten. Närmast ligger Gunnarskärsgården ca en kilometer väster om planområdet. Gruppbostäder för personer med olika funktionshinder finns på ett tiotal platser inom kommunen, bl.a. norr om Hovlandavägen.
kultur	Bibliotek, samlingslokaler och liknande finns inne i Skoghall. Hembygdsgård finns på Lövnäs. Avståndet dit är knappt tre kilometer. Det finns två kyrkor, Skoghalls kyrka inne i Skoghall och Hammarö kyrka ute vid Lövnäs. På Lövnäs finns också en missionskyrka.
Kommersiell service	Det finns ingen kommersiell service inom planområdet idag. Utbudet finns framförallt i Skoghall och Karlstad.

3.7 Fritid och turism

ÖP 2004	I den kommunomfattande översiktsplanen görs bl.a. följande ställningstaganden som berör fritid och turism: • <i>kommunen skall förknippas med Väneren,</i> • <i>i planeringen skall eftersträvas att skapa förutsättningar att nå stränderna både från land och sjö,</i> • <i>alla bostadsområden skall ha tillgång till närströvområden,</i> • <i>kommunen skall erbjuda goda boendemiljöer med korta avstånd till Väneren,</i> • <i>stor hänsyn till befintliga vandringsleder skall tas i kommunens planering,</i> • <i>en sammanhängande vandringsled utefter Vänerens strand från Lillängshamnen till Sättersviken skall eftersträvas, och</i> • <i>placering av eventuella nya hamnanläggningar skall tas fram.</i>
----------------	--

Grönstrukturprogram

I grönstrukturprogrammet, som är ett tillägg till den kommunomfattande översiktsplanen, anges bl.a. följande:

- *grönområdena bör beaktas så tidigt som möjligt i planskedet för att de skall få den funktion som avses. I första hand bör redan befintliga grönområden tas till vara och integreras i planen, i andra hand bör nya grönområden tillskapas. De gröna områden som finns i planerna bör utgöra allmän platsmark,*
- *områden utpekade som närnaturområde, skolskog eller friluftsområde bör undantas från all vidare exploatering,*
- *där det är möjligt bör målsättningen vara att avståndet inte överstiger:*
 - a. 300 meter från ett bostadsområde till närnaturområde,*
 - b. 150 meter från förskola och skola till skolskog,*
 - c. 3 km och/eller kollektivtrafik från bostaden till friluftsområde,*
- *vid all ny planläggning av områden bör minst en sida av bostadstomt vara vänd mot ett grönt område. Dessa områden ska verka som avskärmning mot annan bebyggelse samt mot vägar,*
- *tillträdet till grönområdena bör inte begränsas av några barriärer som exempelvis större vägar. Från bostaden bör det finnas tydliga gröna stråk till närmaste grönområde. Dessa gröna stråk bör även sammanlänka de olika grönområdena, och*
- *de tillgängliga strandområdena bör undantas från vidare exploatering och förbli allmänrättsligt tillgängliga.*

Riksintressen

Hela Hammarö kommun är förklarad som riksintresseområde med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i området. Det är främst det rörliga friluftslivets intressen som skall beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp.

Vidare är norra Vänerskärgården, dvs. vattnet runt Tyehalvön, av riksintresse för det rörliga friluftslivet med avseende på sportfiske, båtsport, bad och naturstudier.

Se vidare under rubriken **3.1 Riksinintressen**.

Rekreationsområden

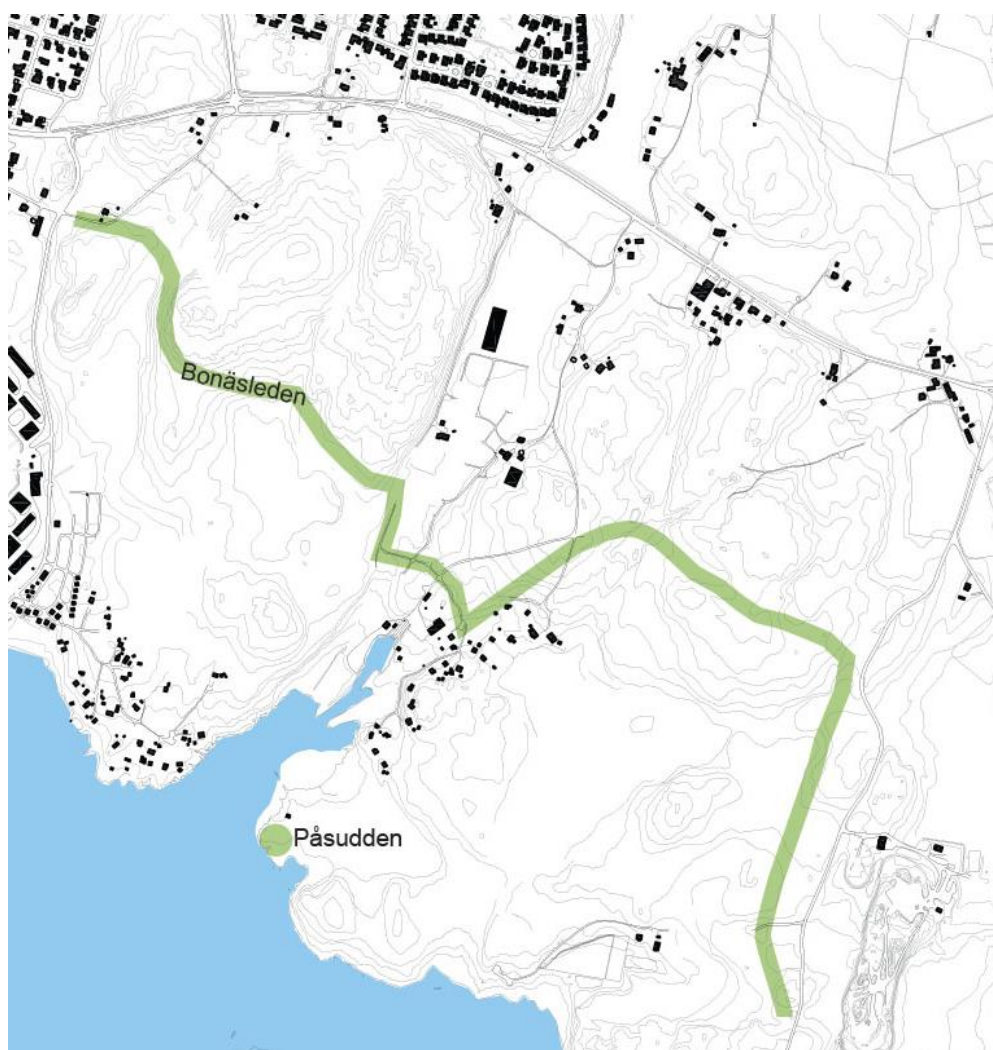
I grönstrukturprogrammet redovisas stora delar av planområdet som s.k. *friluftsområde*.

Enligt programmet menas med friluftsområde ett sammanhängande naturområde större än 100 hektar. Inom området finns stigar, spår eller inrättningar som kontinuerligt underhålls. Friluftsområden skall även möjliggöra en friare naturvistelse med områden utan iordningställda leder, vindskydd osv.

Bonäsleden går mellan Skoghall och Bonäsudden

Genom det aktuella området sträcker sig även Bonäsleden som i princip knyter ihop Skoghalls tätort med Kileneområdet och Bonäsudden i den syd-östra delen av kommunen. Se mer om närnatur och områden för rekreation i avsnittet grönstrukturprogram, kap. 2. **Tidigare ställningstaganden.**

Bonäsledens sträckning

Stränder

Inom fördjupningsområdet gäller utökat strandskydd intill ett avstånd av 150 meter från strandlinjen.

Strandskyddets syfte är bl.a. att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv.

Ute vid Påsudden finns en allmänt tillgänglig badstrand med klapperstenar. Det är dock ingen iordningställd kommunal badplats.

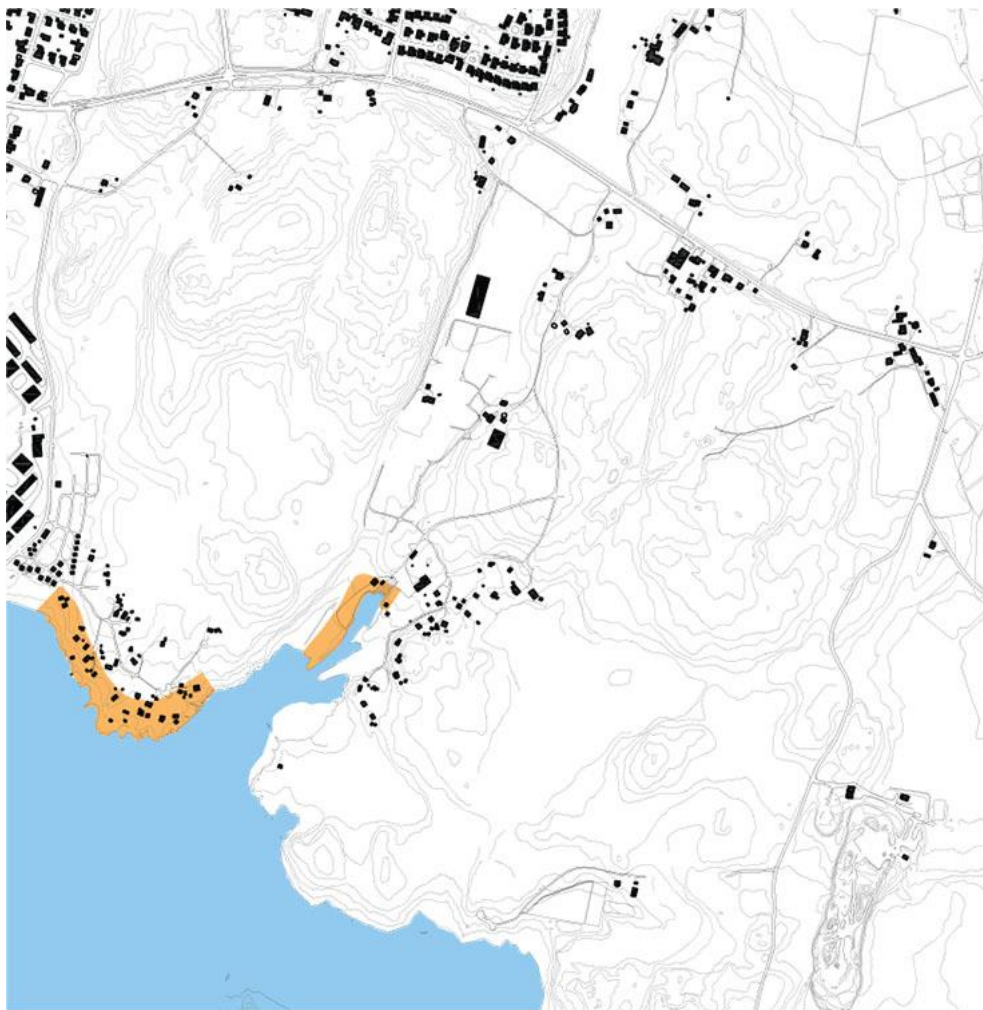
Delar av strandområdet inom Bryngelsnäs fritidshusområde är ianspråktaget på sådant sätt att det inte längre kan sägas vara allmänt tillgängligt. Även kring Hästvikens hamn råder oklarheter. Hamnens karaktär och relativa otillgänglighet gör att tveksamhet råder huruvida området omfattas av allmansrätten eller inte.

Övriga strandavsnitt nås av allmänheten.

Inom strandskyddsområde får inte nya byggnader m.m. uppföras och inte heller vidtas andra åtgärder som försämrar förutsättningarna för det rörliga friluftslivet. Om särskilda skäl föreligger och syftet med strandskyddet inte påverkas kan kommunen i undantagsfall ge strandskyddsdispens för åtgärder inom ett strandskyddat område eller upphäva strandskyddet i detaljplan.

Stranden vid Påsudden

Strand som inte är naturligt tillgänglig för allmänheten

Fritids- anläggningar

Inom planområdets västra del ligger Möruddens bad- och campingplats. Badplatsen sköts av kommunen medan campingplatsen drivs i privat regi.

I övrigt finns ett antal anläggningar kopplade till hästsportverksamheten inom området, bl.a. ridhus, ridstigar och banor av olika slag.

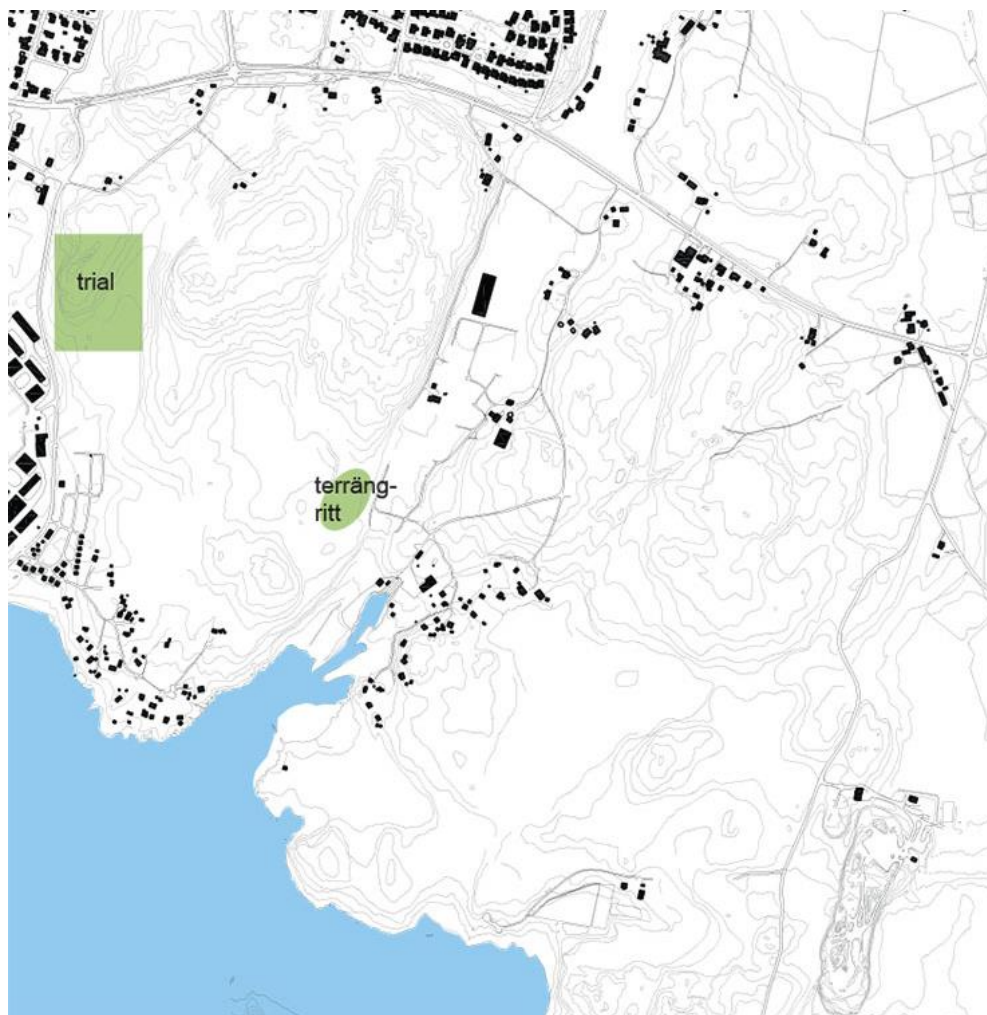

Möruddens badplats

Övriga aktiviteter

På en kulle i västra delen av Gunnarskärsskogen har motorföreningen Team Värmland MK sin trialbana. Idag omfattar verksamheten en till två tävlingar per år och normalt tränas det tisdag- och torsdagkvällar samt söndag eftermiddag. Klubben har banlicens från Svenska motorcykel- och snöskoterförbundet för området.

I den sydöstra delen av Gunnarskärsskogen håller en bana för terrängritt på att utvecklas.

Trialban och terrängrittbana

Turism

Turisterna uppskattar och efterfrågar i princip samma upplevelser och aktiviteter som kommuninvånarna. De mest intressanta områdena är i stort stränderna med möjlighet till fiske, båtsport, bad och naturupplevelser i allmänhet.

Inom planområdet är det idag egentligen bara Möruddens bad- och campingplats som är ett särskilt tydligt besöksmål, kanske även Bonäsleden i viss omfattning.

Annars är det särskilda evenemang som lockar folk till området. Det gäller särskilt aktiviteterna runt hästtävlingarna som även lockar ett stort antal turister till området. Tävlingarna med kringaktiviteter kan samla uppemot 15 000 besökare under en vecka.

3.8 Areella näringar

ÖP 2004

I den kommunomfattande översiktsplanen görs bl. a. följande ställningstaganden som berör de areella näringarna:

- *kommunen skall vara restriktiv mot annan markanvändning på jordbruksmark. Vid bygglovsprövning av stall eller annan hästhållning bör samråd ske med fastigheter inom en radie på 200 meter.*

Grönstrukturprogram

I grönstrukturprogrammet, som är ett tillägg till den kommunomfattande översiktsplanen, anges bl.a. följande:

- *brukningsbar jordbruksmark bör bevaras för framtiden. Vid byggnation i anslutning till den brukade marken bör brynmiljön sparas.*

Riksintresse

Vänern är av riksintresse för yrkesfisket. Det innebär att staten kan ingripa mot exploateringsföretag eller andra ingrepp som hotar riksintresset. Se vidare under rubriken **3.1 Riksintressen**.

Jordbruk

I den östra delen, i anslutning Hovlanda, finns områden där åkermarken brukas. Den gamla jordbruksmarken i övrigt inom området används som betesmark för hästar.

Den öppna marken är i huvudsak koncentrerad till den mer låglänta centrala delen av planområdet.

Mark hålls öppen tack vare hästbruket

Skogsbruk

Den alldeles övervägande delen av planområdet är skogsklädd. Barrskog dominerar de högre delarna medan inslaget av lövskog ökar ut mot de fuktigare lägre områdena.

Aktivt skogsbruk förekommer i begränsad omfattning, framförallt inom områdets norra och östra delar.

Skogsbruk förekommer inom planområdet

- Yrkesfisket** I Vänern sker det mest omfattande yrkesmässiga sötvattenfisket i Sverige.
- På Hammarö finns idag tre aktiva yrkesfiskare. Det värdefullaste fisket är efter siklöja, lax, gös, gädda och sik. Det yrkesmässiga fisket inom eller i direkt anslutning till planområdet är idag mycket begränsat.
- Yrkesfisket i Vänern är av riksintresse, se vidare under rubrik **3.1 Riksin-tressen**.

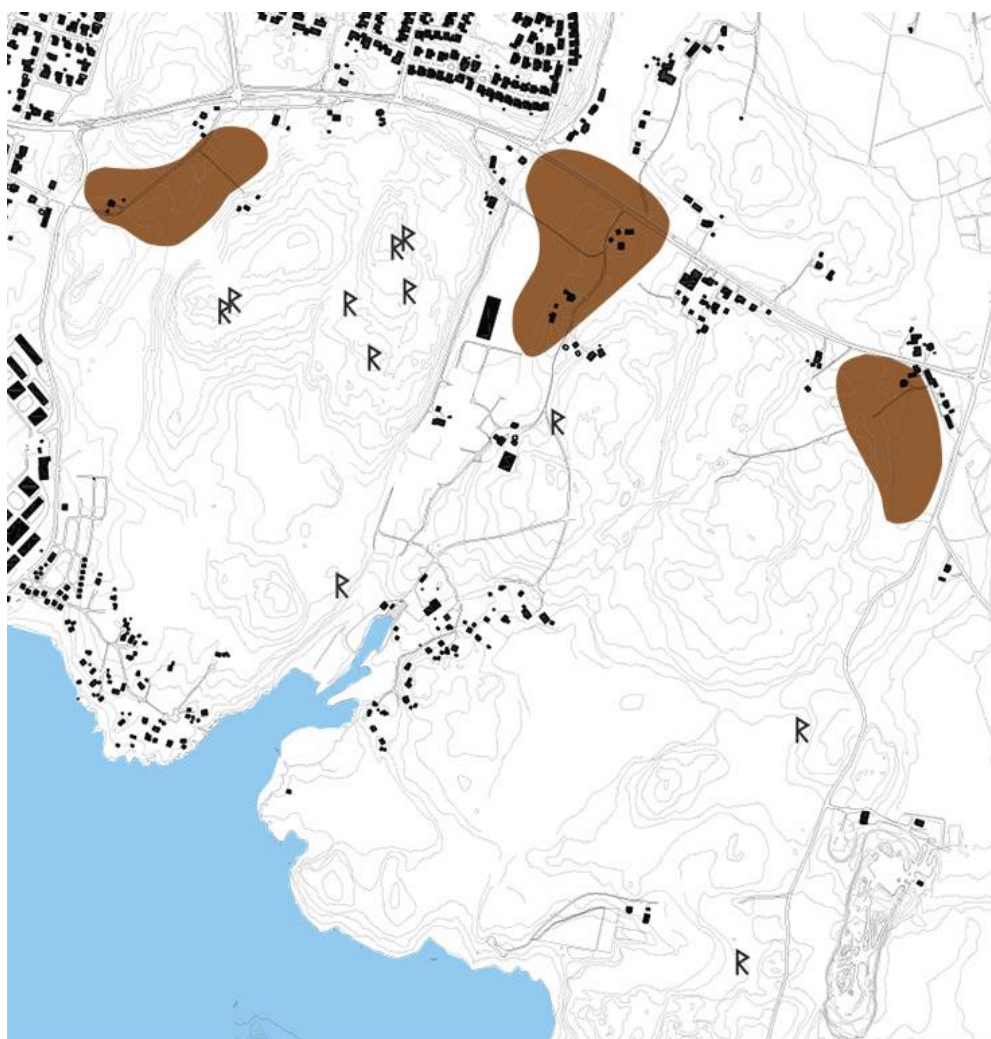
3.9 Kulturmiljö

- ÖP 2004** I den kommunomfattande översiktsplanen görs bl. a. följande ställningstaganden som berör kulturmiljön:
- *vid nyetableringar utanför planlagda områden skall hänsyn tas till kulturhistoriskt värdefulla byggnader och/eller miljöer.*
- Kulturmiljö-utredning** Det har gjorts en särskild kulturmiljöutredning för det aktuella området, **Kulturmiljöutredning Hästviken–Bråten 2006** (Värmlands Museum 2007:2). Här presenteras tidigare kända objekt tillsammans med lämningar som påträffats i samband med utredningen.
- Fornlämningsmiljöer** I fornlämningsregistret finns tio registreringar inom planområdet, sju av dessa är förhistoriska gravar. Fasta fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (KML).
- De sex stensättningar som ligger på en höjd i västra delen av planområdet utgör en samlad fornlämningsmiljö. Fornlämningen som ligger i anslutning till hamnområdet utgörs av en historisk tegelindustri.
- I kulturmiljöutredningen pekas tre områden ut där särskild hänsyn bör tas. Det gäller dels ett område vid Bråten där det förutom kulturhistoriskt värdefull bebyggelse även finns arkeologiska lämningar att beakta. En exploate-

ring inom detta område bör undvikas eftersom Bråtens gamla gårdstomt utgör en fornlämning. En eventuell exploatering här kommer att innebära beslut om ytterligare arkeologiska arbeten.

Det andra området ligger i västra delen av planområdet vid Kärrängen. Kärrängens torp är känt sedan 1600-talet. Här har påträffats lämningar av äldre bebyggelse. En eventuell exploatering inom detta område kräver en arkeologisk utredning innan slutlig ställning kan tas. Kärrängens torp utgör sannolikt en fornlämning.

Det tredje området, Östra och Västra Hovlanda, ligger vid korsningen Hovlandavägen/väg 562 i östra delen av planområdet. Även detta område bedöms ha goda förutsättningar för förhistoriska boplatser. Området har även andra bebyggelsehistoriska värden som bör beaktas.

Fornlämningar inom planområdet (ej fyndplatser) enligt RAÄ och arkeologiska miljöer enligt utredning gjord av Värmlands museum

Bebyggelsemiljöer

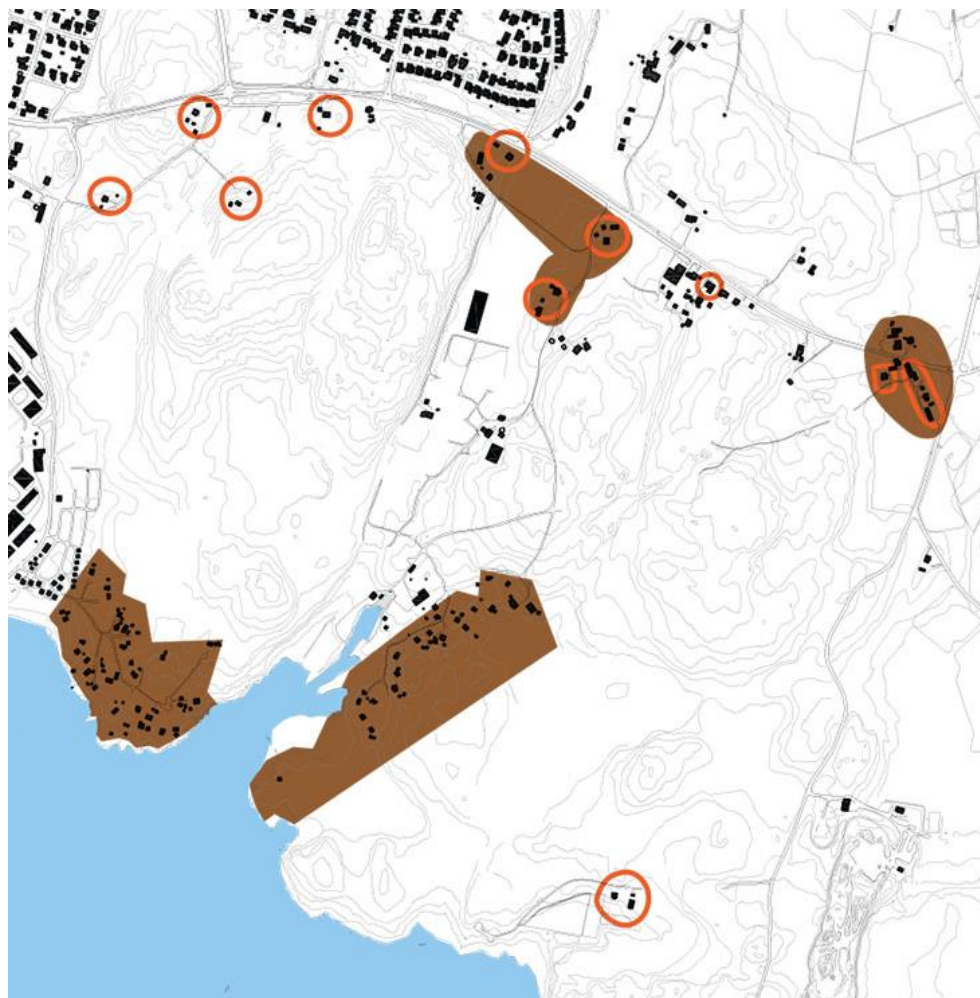
Kulturmiljöutredningen lyfter fram fyra bebyggelseområden. Dels de båda fritidshusområdena Bryngelsnäs och Hästviken samt bebyggelsemiljön vid platsen för den gamla gården Bråten och bebyggelsen i korsningen Hovlandavägen/väg 562 (Hallersrudsleden).

Den kulturhistoriska värderingen av fritidshusområdena som görs i utredningen är att värdena inte ligger i de enskilda byggnaderna utan i den miljö

som helheten skapar, Denna helhet utgörs av ett enkelt vägnät där stigar leder fram till anspråkslösa byggnader som är utplacerade i naturen.

Två tydliga byggnadsstilar går att urskilja i fritidshusområdena. Den ena präglas av en allmogestil, inspirerad av torp och dalastugor, med mörkt bruna fasader kombinerade med gröna snickerier eller röda fasader kombinerade med vita snickerier. Den andra stilen är enkelt funktionalistisk med ljusa fasadkulörer.

I den bebyggelseinventering som gjordes i Hammarö kommun åren 1979-80 och som ligger till grund för kommunens kulturmiljöprogram från 1990 uppmärksammades även ett fornlämnings- och bebyggelseområde vid Hovlanda. Det gränsar till planområdet i öster.

Kulturhistoriska byggnader och miljöer

Kulturmiljö i den nordöstra delen

Kulturhistoriskt värdefulla byggnader

I ovan nämnda kulturmiljöprogram har elva enskilda byggnader inom planområdet uppmärksammas och tillmätts ett särskilt kulturhistoriskt värde. De är markerade med röd ring på föregående sidas karta.

Övriga kultur-lämningar

I samband med kulturmiljöutredningar påträffades även ett antal andra kultur lämningar inom fördjupningsområdet, bl.a. torplämningar, lämningar efter senare tiders industriverksamhet samt olika typer av gränsmarkeringar.

För ytterligare information se kulturmiljöutredningen.

3.10 Kommunikationer

ÖP 2004

I den kommunomfattande översiktsplanen görs bl. a. följande ställningstaganden som berör kommunikationer:

- *förutom tillgång till lekplatser och bollplaner skall bostadsområden ha naturliga mötesplatser samt erbjuda en trygg och säker miljö vad avser trafik, sundhet och buller m.m.,*
- *Hammarö skall ha goda kommunikationer såväl inom som till och från kommunen,*
- *för att erhålla snabba kommunikationer till Karlstad är det viktigt att Hammaröleden och Dingelsundsvägen men även anslutningslederna Gunnarskärsleden och Lövnäsleden bibehåller sin karaktär som trafikleder,*
- *en fortsatt upprustning av vägnätet till de yttre delarna skall ske, dock inte på landskapsbildens eller på kulturmiljöns bekostnad,*
- *separata cykelbanor bör byggas längs vägar och leder så att man når mål som Skoghalls centrum, Kilene, Sätter, skolor och dylikt på ett trafiksäkert sätt. En cykelledsplan som är tidsatt skall tas fram,*

- *kollektivtrafiken skall förbättras så att den uppfattas som ett verkligt konkurrenskraftigt alternativ till bilen. Separata bussgator ska övervägas på vissa ställen, och*
- *kommunen skall eftersträva att master nyttjas effektivt så att deras antal minimeras och placeras så att de inte får negativ inverkan på stads- eller landskapsbilden, samlokalisering skall eftersträvas.*

Bilvägnät

Planområdet nås från Hovlandavägen. Hovlandavägen går i öst-västlig riktning och sammanbinder Skoghall i väster med väg 562 (Hallersrudsleden) i öster.

Mitt för planområdet ansluter Gunnarskärsleden som sträcker sig norrut till Skoghallsleden. Det är via Gunnarskärsleden och Skoghallsleden man snabbast når Karlstad.

Vägverket är väghållare för Hallersrudsleden medan kommunen är väghållare för övriga leder.

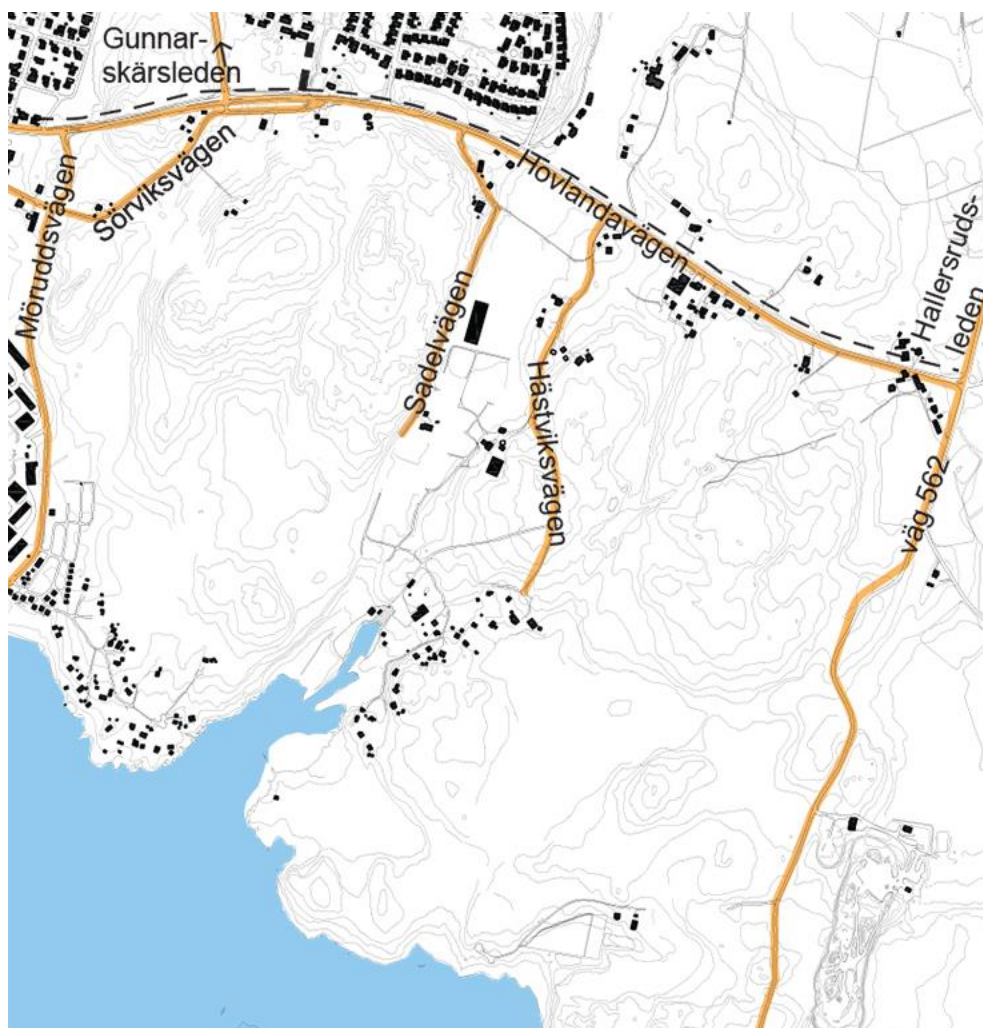
Enligt väglagen är det förbjudet att inom ett område av 12 meter från allmän väg, utan länsstyrelsens tillstånd, uppföra byggnader eller liknande som kan inverka menligt på trafiksäkerheten. Förbudet kan upphävas genom detaljplan.

Söderut in i planområdet sträcker sig några mindre gator/vägar, Möruddsvägen, Sadelvägen och Hästviksvägen. Sörviksvägen, i nordvästra delen av planområdet är en del av kulturmiljön och utgör också tillfart till Bonäsleden, framförallt från bostadsområdena västerut.

Möruddsvägen är kommunal väg medan Hästviksvägen och Sadelvägen är samfälld respektive privat väg, båda erhåller vägbidrag.

Hovlandavägen

Bil- och cykelvägar (cykelvägen markerad med svart, streckad linje)

Trafiksäkerhet

Inom det aktuella området har inga personskador till följd av trafikolyckor inrapporterats under 2009.

Framkomlighet

Hovlandavägen och lederna håller god standard med bra framkomlighet.

Av gatorna/vägarna in i området är det bara Möruddsvägen som är asfalterad. Sadelvägen är asfalterad fram till förskolan medan Hästviksvägen är en ren grusväg.

Skyltad hastighet på Hovlandavägen är 60 km/tim inom den östra delen av planområdet och 40 km/tim inom den västra. På Hästviksvägen är hastighetsbegränsningen 60 km/tim. Övriga gator/vägar är hastighetsbegränsade till 30 km/tim.

Trafikmängd

Trafikmängden på Hovlandavägen ökar ju närmare Skoghall man kommer. Vid korsningen Hovlandavägen-Gunnarskärsleden beräknas trafiken uppgå till ca 3 600 fordon och vid korsningen Hovlandavägen-Hallersrudsleden är trafikmängden ca 2 000 fordon per årsmedeldygn. Siffrorna baseras på trafikmätningar som gjordes år 2007. Andelen tung trafik på Hovlandavägen är relativt liten.

Trafiken på de mindre vägarna inom området är normalt sett liten. I samband med större arrangemang kopplade till hästsportverksamheten kan dock trafiken öka väsentligt, framförallt på Hästviksvägen med tanke på att där finns iordningställda parkeringsytor.

Gång- och cykeltrafik

Det övergripande gång- och cykelvägnätet har en länk som sträcker sig genom planområdet längs hela Hovlandavägen från Skoghall i väster ut till väg 562 (Hallersrudsleden) i öster. Från gång- och cykelvägen längs Hovlandavägen tar man sig sedan på separata gång- och cykelvägar hela vägen in till Karlstads centrum.

I övrigt finns inte några separata gång- och cykelvägar inom planområdet. Trafikslagen blandas på befintliga vägar.

Kollektivtrafik

Från planområdets nordvästra delar är det 600 m till hållplats på Gunnarskärsleden och 750 m till hållplats på Hovlandavägen där buss västerut mot Karlstads busstation via Skoghall går var 20:e minut. Även en buss som går rakt norrut mot Nolgård, och sedan Karlstad, passerar varje halvtimme.

Från planområdets nordöstra del är det omkring 500 m till hållplats vid Hovlanda/Hallersrudskorset som trafikeras av i princip skolbusstrafik till och från Jonsbol. Hållplatsen trafikeras även av turer mellan Jonsbol och Sätter som måste förbeställas.

Värmlandstrafik svarar för busstrafiken.

Mot bakgrund av den ökade miljöbelastningen, olycksriskerna och belastningen på våra vägsystem måste det kollektiva resandet öka. Det är också en jämställdhetsfråga. Kollektivtrafiken är ett långsiktigt hållbart transportsystem och en förutsättning för att vi skall klara uppsatta miljömål.

Trafiknätsanalys

I kommunens trafiknätsanalys från 2003 ses Hovlandavägen, Gunnarskärsleden och Hallersrudsleden som länkar i huvudnätet medan övriga vägar tillhör lokalnätet.

Tele och data

Telenätet är dåligt utbyggt inom området idag.

Något separat datanät finns inte utbyggt.

Täckningen när det gäller mobiltelefoni är god.

3.11 Teknisk försörjning

ÖP 2004

I den kommunomfattande översiktsplanen görs bl. a. följande ställningstaganden när det gäller den tekniska försörjningen:

- *innan nyetableringar utanför planlagda områden kan tillåtas skall kommunens VA-policy finnas godkänd,*

- *kommunen skall verka för ett lokalt omhändertagande av såväl dagvatten som lakvatten för att förbättra slamkvaliteten vid reningsverket, och*
- *utbyggnaden av fjärrvärmenätet, framförallt i villaområden, skall fortgå.*

Vatten och avlopp

Möruddens campingplats samt ett antal enskilda permanent- och fritidshus är anslutna till det kommunala nätet. Ledningen ner mot Möruddens camping har inte tillräcklig kapacitet för att klara belastningen från en fullbelagd restaurang, camping och tvättning av båtar i hamnen samtidigt.

För ridhuset och bebyggelsen i anslutning härtil har en privat VA-ledning byggts och anslutits till kommunens nät. Den har kapacitet för 50 villor totalt och 20 stycken är anslutna.

Övrig bebyggelse har egna anläggningar av varierande kvalitet.

Dagvatten

Dagvatten omhändertas idag lokalt genom markinfiltration, det finns dock ett embryo till dagvattensystem inom området. Närmaste anslutningspunkt finns väster om Kärrängsvägen som ligger nordväst om planområdet.

EI

Fördjupningsområdet strömförsörjs idag från en fördelningsstation som ligger i korsningen Lövnäsleden/Hallersrudsleden. Inom området finns ett antal nätstationer. Distribution sker i huvudsak via markförlagd kabel men det finns också luftledningar.

Fortum är nätägare.

Värme

Fjärrvärmenät är, inom det aktuella området, inte utbyggt söder om Hovlandavägen. En successiv utbyggnad av nätet sker.

Uppvärmning av befintlig bebyggelse sker idag via egna anläggningar, troligtvis i huvudsak elpannor och värmepumpar.

Avfall

Kommunens avfallshantering beskrivs i renhållningsordningen och avfallsplanen.

Återvinningssystemet för hushållsavfall är utbyggt i enlighet med kommunens avfallsplan från 2009. Papper, glas, träavfall, vitvaror, kompost, textil, miljöfarligt avfall inklusive batterier och elektronikavfall återvinns. Papper, glas och batterier återvinns vid särskilda återvinningsstationer. Närmaste station i förhållande till det aktuella området finns på Lövnäs i anslutning till livsmedelsbutiken. Övrig återvinning sker idag vid återvinningscentralen på Mörmons industriområde.

Hela planområdet ligger inom hämtningsområdet för övrigt hushållsavfall. Det ligger dock utanför tätorten och har därmed hämtning var fjortonde dag, för fritidshus endast under tiden 15 maj till 15 september.

Hämtning sker genom renhållningsentreprenör som kommunen anlitar.

3.12 Miljö, hälsa och säkerhet

ÖP 2004

I den kommunomfattande översiktsplanen görs bl. a. följande ställningstaganden som berör miljö, hälsa och säkerhet:

- *förutom tillgång till lekplatser och bollplaner skall bostadsområden ha naturliga mötesplatser samt erbjuda en trygg och säker miljö vad avser trafik, sundhet och buller,*
- *riktvärden i Boverkets allmänna råd **Bättre plats för arbete** skall vara vägledande vid etablering och byggnation i såväl befintlig som nyttillkommande bebyggelse,*
- *risken för markföroreningar skall beaktas tidigt vid all planering/ projektering,*
- *kommunen skall arbeta för att andra uppvärmningsformer införs i områden där det är olämpligt med vedeldning,*
- *ingen skall utsättas för högre ekvivalenta bullernivåer utomhus från vägtrafik än 65 dBA, vid nyexploatering i områden med låg bakgrunds-nivå skall ingen vid sin bostad eller arbetsplats utsättas för högre ekvivalenta bullernivåer utomhus än 55 dBA,*
- *vid upprättande av planer för såväl ny som befintlig bebyggelse skall stor hänsyn tas till framkomligheten för räddningsfordon,*
- *när det gäller magnetfältsnivåer skall kommunen i sin planering iaktta den s.k. försiktighetsprincipen,*
- *kommunen skall verka för att öka det kommunala färskvattensystemet samt att kontrollera befintliga kända brunnar med radonproblem, och*
- *lokalisering av ny bebyggelse intill Vänern skall ske så att inte skador uppkommer på byggnader eller avloppsanläggningar på grund av höga vattennivåer, vid nybyggnad bör golvnivån placeras lägst på nivå +46,50 meter (RH 00).*

Trafikbuller

Hovlandavägen trafikeras med ca 3 600 fordon i den västra och ca 2 000 fordon per årsmedeldygn i den östra delen i avsnittet förbi planområdet. Det ger upphov till ett visst vägtrafikbuller.

Grundläggande riktvärden för trafikbuller finns angivna i **Infrastrukturpropositionen**.

Miljö kvalitetsmålet **God bebyggd miljö** har bl.a. ett delmål som avser buller. Här anges att antalet människor som utsätts för trafikbullerstörningar överstigande de riktvärden som riksdagen ställt sig bakom för buller i bostäder skall ha minskat med 5 % till år 2010 jämfört med år 1998.

Motsvarande regionala miljömål, beslutat av länsstyrelsen, har samma formulering.

Annat buller Det kan även förekomma buller från andra verksamheter än biltrafiken inom planområdet. Det kan vara buller från motorbåtar eller de ljud som alstras vid särskilda evenemang som exempelvis hästtävlingar.

Se vidare i avsnittet **Hästhållning** och **Ljud** nedan.

Häst-hållning Det förekommer en omfattande hästhållning inom planområdet. Djur har en positiv inverkan på människors välbefinnande och är en tillgång på landsbygden, inte minst som landskapsvårdare och garant för bevarandet av det öppna landskapet. Hästhållning och hästaktiviteter är också på väg att utvecklas till en viktig näringsgren på landsbygden. Kommunens utgångspunkt är att hästverksamheten inom området är prioriterad och skall kunna utvecklas och blomstra.

Avsnittet om djurhållning 9.2 i Boverkets allmänna råd *Bättre plats för arbete*, som ÖP 2004 hänvisar till, har upphävts och ersatts av Boverkets *Vägledning för planering för och invid djurhållning*. Vägledningen rekommenderar att en helhetsbedömning görs av störningsfaktorer som kan förekomma invid hästhållning.

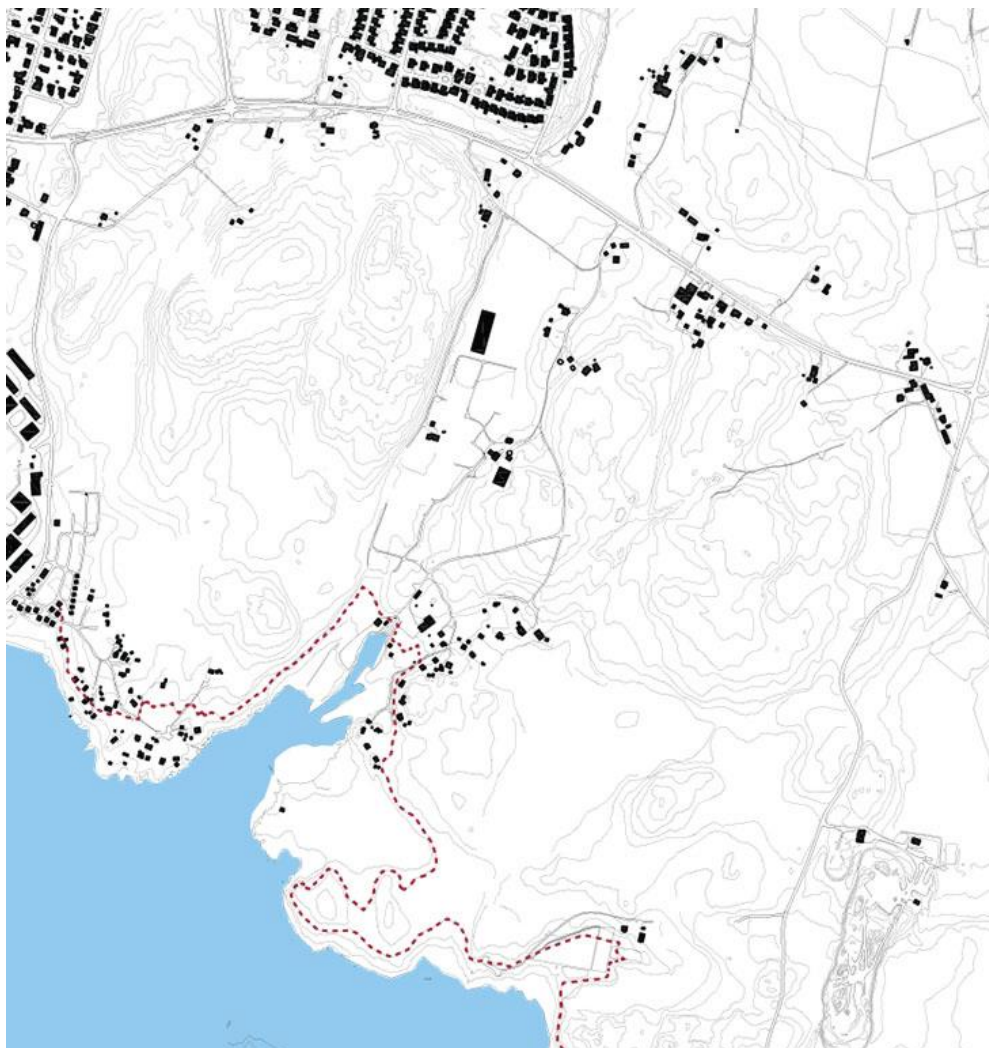
Allergener Frågeställningar kring hästverksamhet har tidigare främst kretsat kring allergener och på vilka avstånd de påverkar oss. Fortfarande saknas dock kunskap om vilken halt av hästallergen som krävs för att en individ ska utveckla allergisk känslighet eller hur höga halter som krävs för att allergiker ska få symtom. Olika personer reagerar olika starkt och känsligheten varierar över tid för en och samma person.

Mätningar av allergenhalter som gjorts tyder på att allergener har samma spridningsmönster som många andra vattenlösliga partiklar. Halten avtar snabbt med avståndet i en utomhusmiljö men enstaka partiklar kan spridas långa sträckor. Halterna varierar under de olika årstiderna. För planområdet innebär det att försommarna och somrarna har de högsta halterna. På hösten regnar det mer vilket minskar halterna då allergener är vattenlösliga. På vintern fryser marken vilket minskar allergenhalten i luften. Vintertid är det även färre hästar i området och det är vanligt att hästarna bär täcken vid kall väderlek vilket torde minska spridningen av allergen ytterligare.

Allergener sprids i den öppna dalgången mot nordöst med den förhärskande vindriktningen. Halterna kan förväntas vara låga på de skogsklädda höjderna där topografin och skogen hindrar allergenspridningen.

Lukt I närheten av stall blir ofta lukten från hästar, foder och gödselhantering väldigt tydlig. Hur vi upplever lukterna är individuellt. För en person som levt i en mer lantlig miljö under lång tid kanske lukten knappt känns medan en nyinflyttad upplever den mer påtagligt. I detta lantliga läge får ett visst mått av lukt accepteras men rimliga åtgärder som kan vidtas är att se över placering och hantering av foder och, framförallt, gödsel.

Ljud	Från stall och hästhagar hörs hästarna gnägga och frusta och klappret från hovarna hörs olika beroende på underlag. Stallarnas arbetsmaskiner och ventilationsfläktar utgör också källor till ljud. Ventilationsfläktar kan hanteras inom ramen för industribuller.
Damm	Hästar rör upp damm både i hagar och inne i stallet. Rimliga åtgärder för att minska dammspridningen är att vattna hagarna vid torr väderlek.
Insekter	Både gödselhanteringen och hästarna själva kan dra till sig insekter. Gödselhanteringen är det som är enklast att se över för att undvika hygieniska problem.
Trafik	Möten mellan hästekipage och fordon innebär en viss olycksrisk då varvande motorer eller signalering kan skrämma hästar. Både ryttare och bilister behöver vara uppmärksamma och hänsyn ska visas vid förbipassering. Inom planområdet berörs två bostäder vid Sadelvägen och två bostadshus vid Hästviksvägen särskilt av tillfartstrafik till hästverksamheten då de ligger nära vägarna.
Höga vattenstånd	Planområdet ligger i direkt anslutning till Vänern. Sverige har under de senaste åren drabbats av flera större eller mindre översvämningar i områden nära sjöar. Frågan har aktualiserats ytterligare efter Klimat- och sårbarhetsutredningens kartläggning av effekterna av klimatförändringar. Hammarö har numera en rekommenderad lägsta golvnivå vid nybyggnad på +47,00 m (RH 2000). Åren 2000-2001 uppmättes det senaste högvattnet i Vänern, nivån var då ca +45,5 meter RH 00, vilket motsvarar +46.00 RH 2000. Befintlig bebyggelse inom planområdet berördes då i mycket begränsad omfattning. Delar av bebyggelsen i Bryngelsnäs ligger dock på nivåer som riskerar översvämning till följd av klimatförändring och bebyggelsen längst söderut i fritidshusområdet Hästviken ligger nära de nivåerna. På kartan nedan är höjdkurvan som ligger på nivån + 47,5 RH 2000, 50 cm över lägsta rekommenderad golvnivå vid nybyggnad, markerad. Byggnader som ligger närmare vattnet än den linjen kan löpa risk att översvämmas. För att veta om så verkligen är fallet behöver dock den enskilda fastighetens höjder studeras i detalj.

Bebyggelse mellan vattnet och den röda linjen kan löpa risk att översvämmas

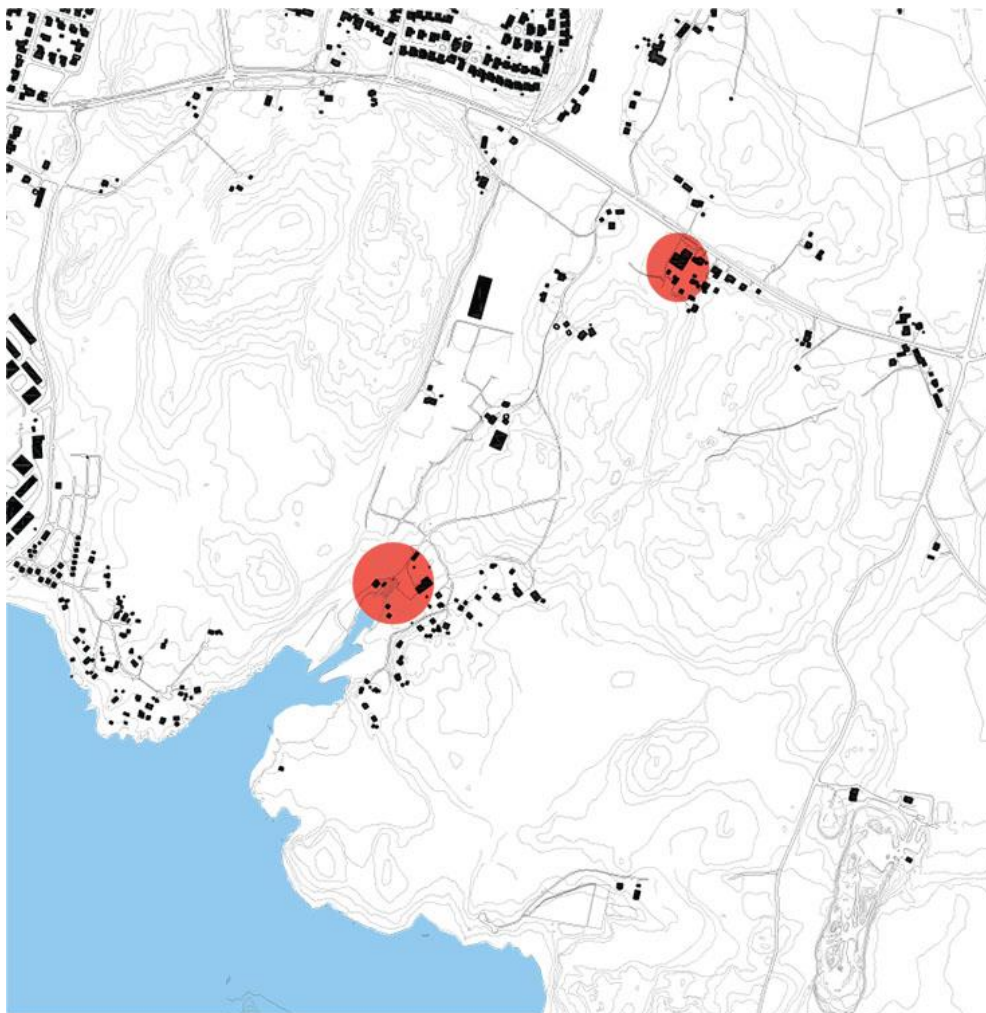
Förorenad mark

I anslutning till Hästvikens hamn har tidigare pågått en ganska omfattande industriverksamhet som lett till föroreningar av marken. De arbeten som gjordes var blästring, slipning, målning och liknande underhållsarbeten av båtar. De föroreningar som förekommer härstammar framförallt från de färger som användes, men här finns även oljerester samt nickel och zink från batterier.

Det gjordes en översiktlig miljöteknisk undersökning i området under år 2000. Enbart halten av tungmetaller i anslutning till slipen och i sedimenten utanför kontrollerades. Föroreningarnas utbredning i området runt slipen är inte undersökt. Det är framförallt halten av arsenik, bly, koppar, krom, nickel och zink som tangerar eller överskrider den så kallade affektgränsen där föroreningskoncentrationen är så hög att man kan förvänta sig biologiska effekter på de mer känsliga arterna.

År 2002 gjordes en miljöundersökning vad gäller oljeföroreningar. I en av sju undersökta punkter påträffades olja. Den härrör sannolikt från en kompressor som stått inom området och läckt. Mängden förorenad jord inom bedöms till ca 260 ton eller 150 m³. Föroreningen bedöms på sikt kunna brytas ner naturligt.

Vid fastigheten Bråten 1:53 längs Hovlandavägen har det tidigare legat en bensinstation med verkstad. Efter att bensinstationen lagts ner har det på fastigheten det bl. a funnits bil- och lackeringsverkstad och tryckeri. År 2000 genomfördes en sanering av marken. Det var dock bara marken i anslutning till bensinstationen som sanerades ner till riktvärdena för känslig markanvändning. Eventuella markföroreningar till följd av andra verksamheter undersöktes och åtgärdades inte.

Områden med kända eller misstänkta markföroreningar

Elektromagnetisk strålning

Det finns idag inte något entydigt samband mellan exponering av svaga, lågfrekventa magnetfält och någon kronisk sjukdom. Forskning pågår men det kan dröja många år innan säkra svar kan ges eftersom det är flera faktorer som samverkar i komplicerade processer.

Den magnetfältsnivå som inte bör överskridas för miljöer där människor stadigvarande vistas kan dock sättas till 0,2 μT utifrån den vägledning som utarbetats gemensamt av Arbetarskyddsstyrelsen, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och SSI angående försiktighetsprincipens tillämpning.

Det finns idag ingen större luftkraftledning inom planområdet. De luftledningar som finns tillhör lågspänningsnätet, 0,4 kV.

Det finns två 3G-master inom planområdet. De ligger på så stort avstånd från befintlig bostadsbebyggelse att det inte bedöms finnas risk för några skadliga hälsoeffekter.

Räddningstjänst

Hammarös räddningstjänst ingår i Karlstadsregionens räddningstjänstförbund och har en deltidstyrka inne i Skoghall. Avståndet till stationen är drygt fyra kilometer vilket garanterar korta insatstider när det gäller det nu aktuella området.

4. FÖRÄNDRINGAR

4.1 Riksintressen

De föreslagna förändringarna bedöms sammantaget inte hota något av de berörda riksintressena.

Riksintresse

geografiska
bestämmelser

Den planerade utvecklingen av området bedöms inte komma att hota riksintresset vars syfte framförallt är att värna det rörliga friluftslivets intressen genom att ta hänsyn till natur- och kulturvärden.

Bedömningen grundar sig på att inga större industriella anläggningar eller täktverksamhet planeras och ingen ny exploatering med fritidshusbebyggelse som utestänger allmänhetens tillgång till Vänerns stränder föreslås.

Inga särskilt utpekade natur- eller kulturvärden kommer att påverkas i nämnvärd grad av de föreslagna förändringarna. Inte heller några ytterligare strandområden kommer att ianspråkta på sådant sätt att allmänheten stängs ute.

friluftslivet

Riksintresset omfattar Vänerns vatten. Bad, utflykter med båt och fritisfiske är viktiga delar i det vattenanknutna friluftslivet.

Genom att värna om en allmänt tillgänglig passage till Påsudden står planen i samklang med riksintresset för friluftslivet.

yrkesfisket

Riksintresset omfattar Vänerns vatten.

Den föreslagna utvecklingen inom området bedöms inte komma att hota yrkesfiskets intressen. Inte heller kommer vattenkvaliteten i Vänern att påverkas negativt då all ny bebyggelse och all befintlig på sikt skall anslutas till det kommunala avloppsnätet. Dagvatten och lakvatten kommer att omhändertas lokalt och vid behov att renas på sådant sätt att risk för föroreningar av Vänerns vatten inte uppkommer.

4.2 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer

utomhusluft När det gäller utomhusluft brukar det vara minst skillnad mellan normer och uppmätta halter, i miljöer likt denna, för partiklar, bensen och kvävedioxid. Av de faktorer som är lättast att påverka har trafikmängden oftast störst betydelse.

Fördjupningen föreslår en förtätning av området med ytterligare ca 20 bostäder som utgörs av förtätningar och omvandlingar inom eller i direkt anslutning till befintliga områden.

Av de faktorer som är lättast att påverka har trafikmängden störst betydelse. Trafikbelastningen inom området och på Hovlandavägen kommer att öka i begränsad omfattning efter ett plangenomförande.

Mot bakgrund av det geografiska läget med förmodade låga bakgrundsnivåer och resultatet av de mätningar som gjorts i den betydligt mer trafikbelastade centrummiljön inne i Skoghall görs bedömningen att en exploatering i föreslagen omfattning knappast kan medföra risk för att gällande miljökvalitetsnormer för utomhusluft kommer att överskridas.

fisk- och musselvatten Ett plangenomförande bedöms inte heller medföra risk för att gällande miljökvalitetsnormer fisk- och musselvatten kommer att överskridas. Spillvatten och vatten kommer att anslutas till kommunens ledningsnät. Dagvatten och lakvatten kommer vid behov att renas innan det når recipienten Vänern.

omgivningsbuller Även om miljökvalitetsnormerna för omgivningsbuller inte är tillämpliga så bedöms inte bullersituationen inom området påverkas i märkbar grad av ett plangenomförande.

vattenförvaltning Ett plangenomförande bedöms innebära en positiv påverkan på dessa miljökvalitetsnormer. Den ekologiska statusen kommer att förbättras med en utbyggnad av det kommunala avloppsnätet.

4.3 Naturmiljö

Stora delar av planområdet omfattas av olika naturmiljöintressen. Dessa områden har ofta också stora landskapsestetiska kvaliteter och betydelse för det rörliga friluftslivet och därmed också för turismen.

Ambitionen har varit att inkräkta i minsta möjliga mån på dessa intressen. En förtätning med ytterligare bostäder kan i och för sig alltid uppfattas som hot. Förtätningen sett till yta som tas i anspråk måste ändå ses som mycket måttlig i sammanhanget.

Eftersom det har dokumenterats ett antal hotade växt- och djurarter inom området är det ändå angeläget att de föreslagna exploateringarna föregås av en naturinventering.

Strandskydd Kommunens ambition är att hamnområdet i och med omvandlingen till gästhamn/småbåthamn ska bli allmänt tillgängligt i högre grad. Även Bonäsledens sträckning förbi hamnområdet ska bidra till detta.

När det gäller bevarandet av livsvillkoren för djur- och växtliv, det andra långsiktiga syftet med strandskyddet, kommer detta knappast att påverka på ett negativt sätt av den planerade förändringen. Eventuella förändringar av hamnområdet bör dock föregås av en naturinventering så att en miljöanpassad ombyggnad kan ske.

Ett eventuellt upphävande av strandskyddet provas i samband med detaljplanläggning och en ombyggnad av hamnen kan vara sådan vattenverksamhet som är tillståndspliktig enligt miljöbalken.

Delar av området för hästverksamhet ligger inom strandskyddsområde. Nybyggnation eller ändring av befintlig byggnad eller anläggning är exempel på åtgärder inom det området som kräver prövning om strandskyddsdispens kan ges.

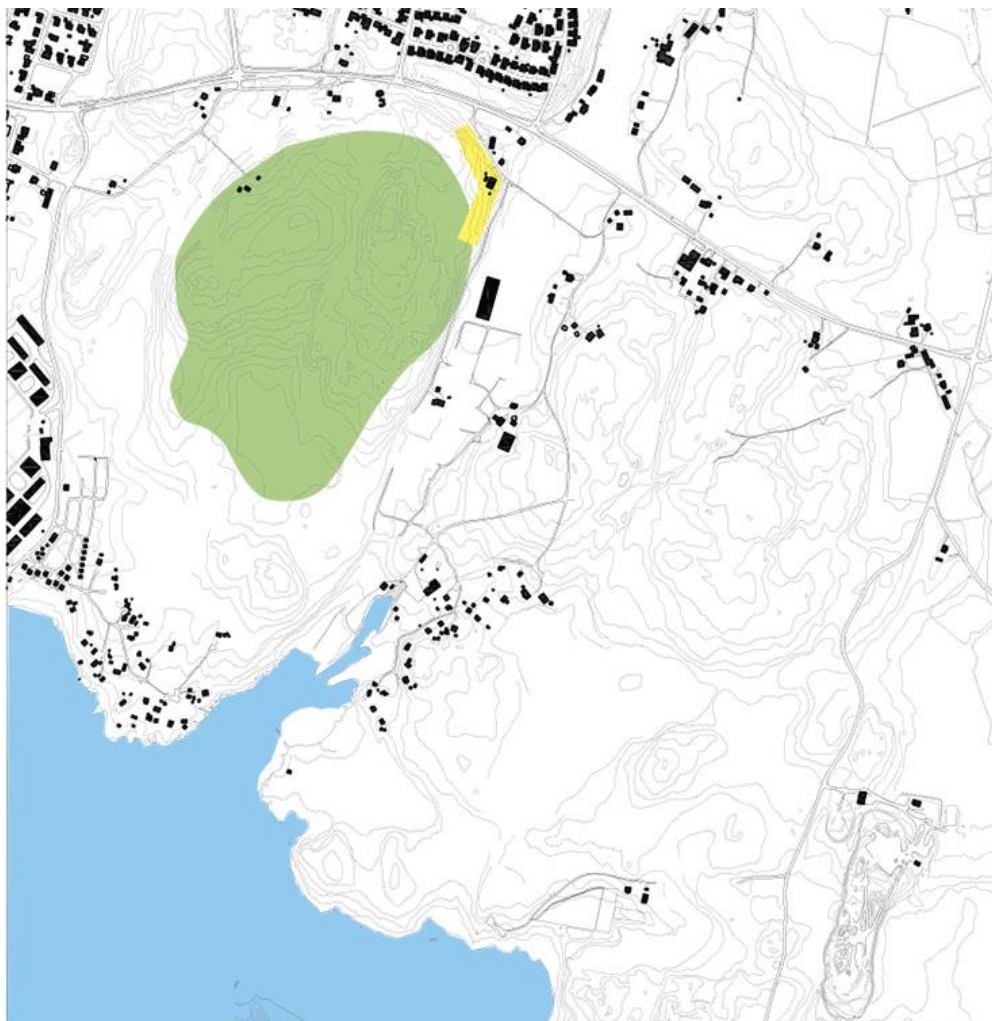
Södra delen av Hästvikens fritidshusområde ligger inom strandskyddszonen och strandskyddsfrågan ska behandlas i kommande detaljplanläggning. Detsamma gäller campingområdet.

Ambitionen totalt sett är att inga ytterligare strandområden skall tas i anspråk på sådant sätt att allmänheten stängs ute. En ambition som också kommer till uttryck i bl. a. grönstrukturprogrammet.

Naturinventering I planförslaget redovisas två bebyggelseområden inom Kärrängen. Det ena området berör delvis den nordöstra delen av Gunnarskärsskogen, ett område som pekats ut i naturinventeringen från 1988.

Gunnarskärsskogens värde bedöms i inventeringen vara osäker. Den föreslagna exploateringen ligger i kanten av det löst definierade området och bidrar därmed inte till någon fragmentisering.

Inom området finns även ett antal andra värden som tydligt har definierats. Det gäller exempelvis en sumpskog i den södra delen, en vandringsled samt den definition av *friluftsområde* som gjorts i grönstrukturprogrammet. Delar av friluftsområdet berörs av de föreslagna exploateringarna vilket beskrivs utförligare i avsnitt **4.7 Fritid och turism**.

Nya bostäder föreslås i kanten av ett område med osäkra naturvärden

Nyckel- biotoper

De båda nyckelbiotoperna angränsar till föreslagna nybyggnadsområden och behöver studeras närmare i kommande detaljplaneskede.

Landskaps- bild

Ambitionen i planarbetet har varit att bibehålla områdets landsbygdskaraktär och att låta den nya bebyggelsen underordna sig landskapet. Bebyggelsen skall vara småskalig och orienteras till naturliga boplatser så som i anslutning till redan befintlig bebyggelse, skogsbryn, impediment och mer höglänta markområden. Det öppna landskapet, centralt inom området, skall bevaras. Eventuell ny bebyggelse kopplad till verksamheten här skall tryckas ut mot omgivande skogsbryn för att få stöd i landskapet. För all tillkommande bebyggelse gäller att naturen ska bevaras i så stor utsträckning som möjligt i dess omedelbara närhet.

Biotopskydd

Inom området finns ett antal objekt som omfattas av det generella biotopskyddet. Ett av dessa, en stenmur, gränsar till ett av nybyggnadsområdena. Stenmuren behöver beaktas i den kommande processen.

Topografi

Vid exploateringen skall givetvis ambitionen vara att minimera markingreppen och i stället utnyttja den naturliga topografin för att finna fina boplatser.

Geotekniska förhållanden Den föreslagna bebyggelsen har förlagts till områden som utifrån dagens kunskaper har bedömts vara möjliga att bebygga utifrån geoteknisk synpunkt.

Även om det idag inte finns några indikationer på höga markradon-förekomster bör bostadsexploateringarna föregås av en mätning för att konstatera vilket eventuellt radonskydd som krävs.

Djurliv Djurlivet i stort bedöms inte påverkas av de föreslagna förändringarna. Inom själva exploateringsområdena kommer självklart förutsättningarna lokalt att förändras.

De rödlistade fåglar som observerats inom området är främst knutna till jordbrukslandskapet, där upphörd hävd utgör det största hotet. Dessa miljöer påverkas inte negativt av ett plangenomförande. Alternativt är de beroende av strandmiljön för vilken bedömning görs i samband med ställningstagande till eventuellt upphävande av strandskyddet.

4.4 Verksamheter

Planen innebär inte att några helt nya verksamheter tillförs området. Däremot pekar den på möjligheten att utveckla redan befintliga.

Boende Förslaget visar att området kan kompletteras med omkring 20 ytterligare bostäder beroende på vilken form av bostäder som byggs. Det föreslås dels ske i form av rena nyexploateringar och dels som mer eller mindre omfattande förtätningar av redan befintliga bebyggelseområden. Bostadsbebyggelsen koncentreras i huvudsak till området kring Hovlandavägen, ett bebyggelsemönster som redan idag är etablerat. De olika områdena beskrivs i avsnittet **4.5 Bebyggelse**.

Utgångspunkten för programområdet är att de nya bostäder som placeras närmast hästverksamheten är att betrakta som hästnära boende. För att säkerställa de hästnära bostädernas koppling till hästverksamhet bör varje bostad ha andel i ett gemensamt stall eller på annat sätt vara knuten till hästverksamhet. Förhållandet mellan bostäder och hästverksamhet beskrivs i avsnittet **3.12 Miljö, hälsa, säkerhet**.

Hästsport Hästsport och hästhållning är etablerat inom området och är garanten för att landskapet hålls öppet. Det är viktigt för landskapsbilden men också för alla kulturgynnade djur- och växtarter som finns i området. Verksamhetens huvudsakliga utvecklingsmöjlighet är koncentrerad till den öppna dalsänkan som löper i nord-sydlig riktning från Hovlandavägen ner till Vänerns strand.

Ny bebyggelse koncentreras till den öppna dalsänkan (beskrivs i avsnitt 4.5 bebyggelse). I terrängen väster om dalsänkan är syftet med det markerade området att en bana för fälttävlan ska anläggas och att ridstigar ska kunna finnas. I anslutning till fälttävlan kan det också bli aktuellt med en läktare för publik.

De södra delarna av hästsportområdet, som innehåller hagar, några servicebyggnader och en del av framtida fälttävlansbana, omfattas av strandskydd. Begränsningar för vad som får göras inom det området är beskrivna i kap. **3.3 Naturmiljö**, avsnittet strandskydd.

Camping

Planen redovisar en möjlighet för campingverksamheten vid Mörudden att utvecklas ytterligare. Verksamheten är väl etablerad och ligger inom ett område som även i övrigt präglas av friluftsliv. Närheten till centralorten skall ses som en tillgång.

I första hand finns intresse av att utöka restaurangverksamheten och uppgadera standarden i ett antal av de befintliga campingstugorna. På sikt kan det även vara intressant att bygga fler campingstugor och servicehus inom campingplatsen.

En förutsättning för att campingen ska kunna utvecklas är att avloppsledningens kapacitet utökas. Mer information finns i avsnittet **4.11 Teknisk försörjning**. En utökning av campingområdet norrut behöver föregås av detaljplanläggning. De södra delarna av campingplatsen ligger inom strandskyddsområde.

Hamnen

Nere i Hästviken finns en äldre hamn som befinner sig i en förändringsprocess. Den tidigare tydliga industriella karaktären har bleknat och intresse finns från ägarens sida att använda den som gästhamn för större båtar som besöker evenemang inom hästsportområdet, småbåtshamn skulle även kunna vara aktuellt. Hamnen behöver innehålla en iläggingsplats med tanke på den båtförvaring som ska kunna ske inom hästverksamhetsområdet.

Hamnområdet är markförorenat varför en omvandling förutsätter att ställning tas till hur föroreningarna hanteras, se vidare under rubriken **4.12 Miljö, hälsa och säkerhet**.

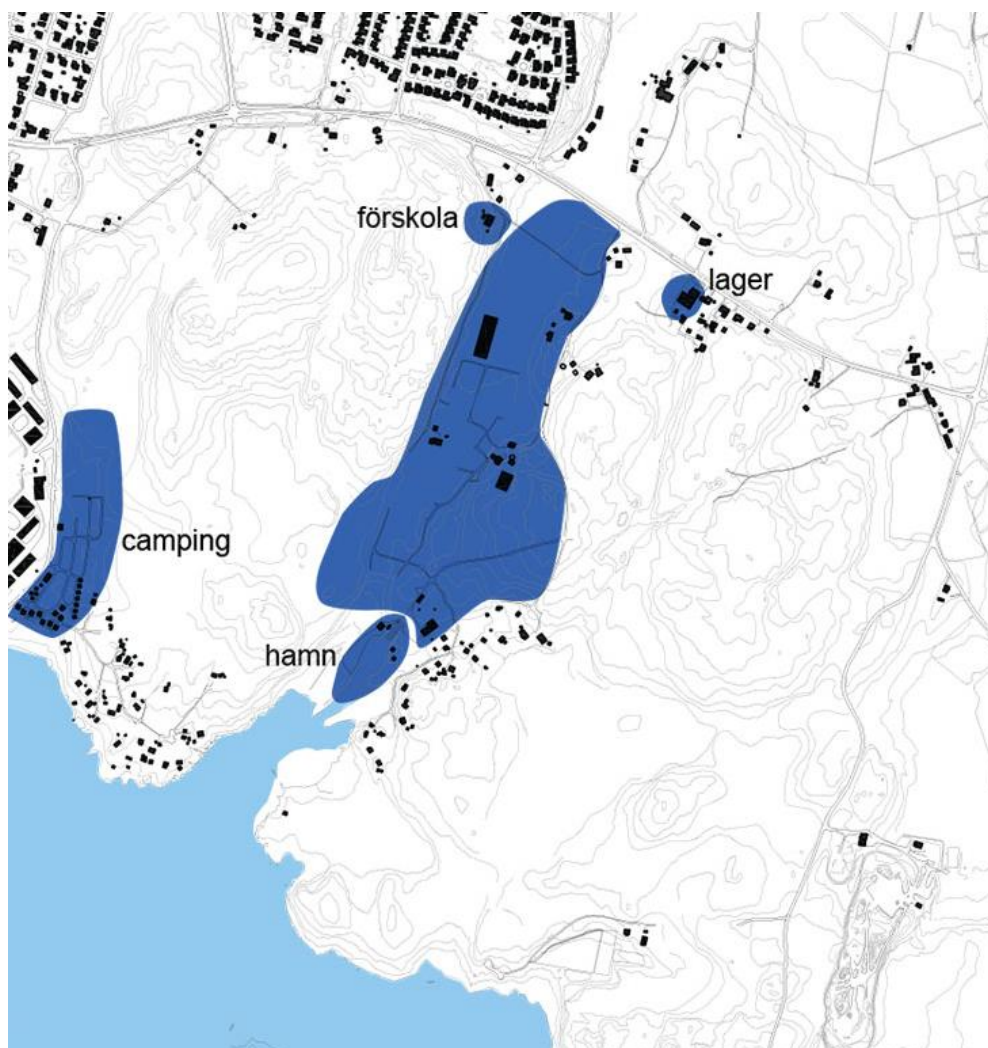
Bedömningen görs att detaljplan bör upprättas för hamnen. I detaljplanarbetet blir det nödvändigt att ta ställning till om strandskyddet ska/kan upphävas eller inte och hur hamnområdet kan göras mer tillgängligt för allmänheten.

En ombyggnad av hamnen kan dessutom vara sådan vattenverksamhet som är tillståndspliktig enligt miljöbalken. Förändringar av hamnen bör föregås av en naturinventering så en miljöanpassad ombyggnad kan ske.

Övriga verksamheter

Övriga verksamheter som finns etablerade inom området skall ses som berikande tillgångar som medverkar till att göra området levande.

I planen förutsätts ingen utveckling av lagerverksamheten eller förskolan. Om verksamheterna utvecklas vidare måste det dock ske med beaktande av närheten till bostäder och områdets värden i övrigt. Om de istället avvecklas får ställning då tas till vad som kan anses vara den lämpligaste markanvändningen.

Campingområdet utökas norrut och hästverksamhet utvecklas i områdets centrala delar

4.5 Bebyggelse

Struktur

Den nya bostadsbebyggelsen koncentreras till området kring Hovlandavägen. Det är ett bebyggelsemönster som redan idag tydligt kan avläsas och som ger god tillgänglighet till områdets infrastruktur.

Den delas upp i ett antal *bybildningar* med upp till ca 10 bosättningar i varje. Byarna ligger åtskilda men sammanbinds av den mellanliggande grönstrukturen. Om andra bostadshus än friliggande enbostadshus byggs blir antalet bostäder givetvis något större. De större strukturerna har delats upp i mindre enheter bl.a. för att minska barriäreffekterna.

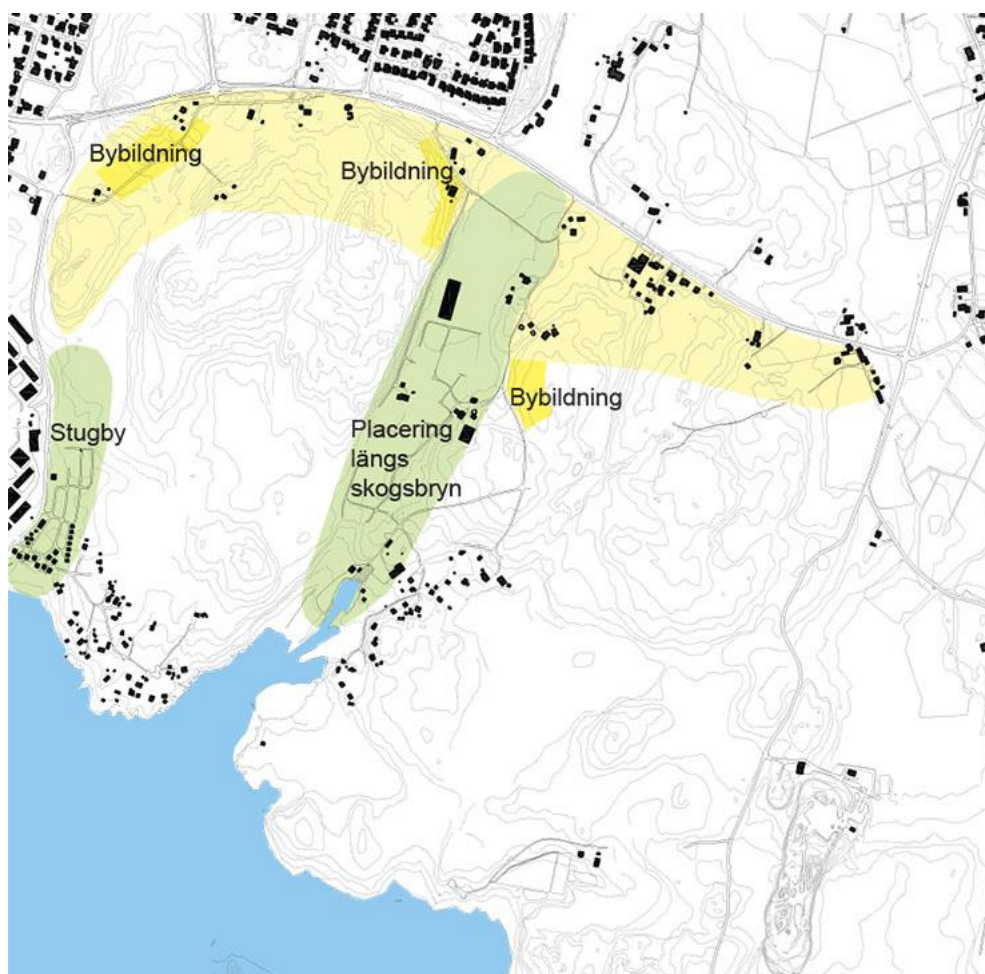
Den nyttillkommande bebyggelsen har placerats på naturliga boplatser, i anslutning till befintliga vägar och bebyggelse. Alla tomter har en fri sida mot naturen.

Den öppna marken som sträcker sig i nord-sydlig riktning genom området bör även fortsättningsvis hållas öppen. Ingen ny bebyggelse bör placeras ute på den öppna ytan.

Även annan eventuell ny bebyggelse med kopplingar till de verksamheter som bedrivs i området bör tryckas ut mot skogsbrynen för att ges stöd av landskapet och för att inte störa den visuella kontakten med Vänern.

Den öppna marken möter Vänern i söder vid Hästvikens hamn. Området kring hamnen bör hållas fritt från bebyggelse och fungera som en allmänt tillgänglig frizon mellan de båda fritidshusområdena. Här sammanstrålar även de vandringsleder som finns i området.

I fritidshusområdena kan viss komplettering av bebyggelsen ske i enlighet med befintligt bebyggelsemönster.

Ny bostadsbebyggelse har koncentrerats till nordvästra delen, ny bebyggelse i dalsänkan placeras i skogsbrynen

Arkitektur

Förslaget till förtätning av området utgörs i huvudsak av kompletteringar av befintliga bebyggelsestrukturer.

Totalt sett utgör området Hästviken-Bråten en zon där tätortsbebyggelsen möter landsbygden. Den högre exploateringen med tydliga kvartersbildningar åtskiljda av gator övergår till landsbygdens glesare mer organiska bebyggelseorganisation styrda av lokala förutsättningar och gamla ägostrukturer.

En arkitektur som vilar på traditionell grund när det gäller skala, form, material eller kulör känns självklar när det gäller småhus. Det betyder inte med nödvändighet ett romantiskt sneglande mot äldre tiders byggnadsideal utan kan ske med modern arkitektur.

Modern arkitektur med förankring i traditionen

Exempelvis skulle en byggnad målad med Falu rödfärg, oavsett arkitektonisk utformning i övrigt, smälta in i var som helst inom området. Har grannens hus eller området som sådant ett dokumenterat kulturhistoriskt värde kan extra hänsyn behöva tas.

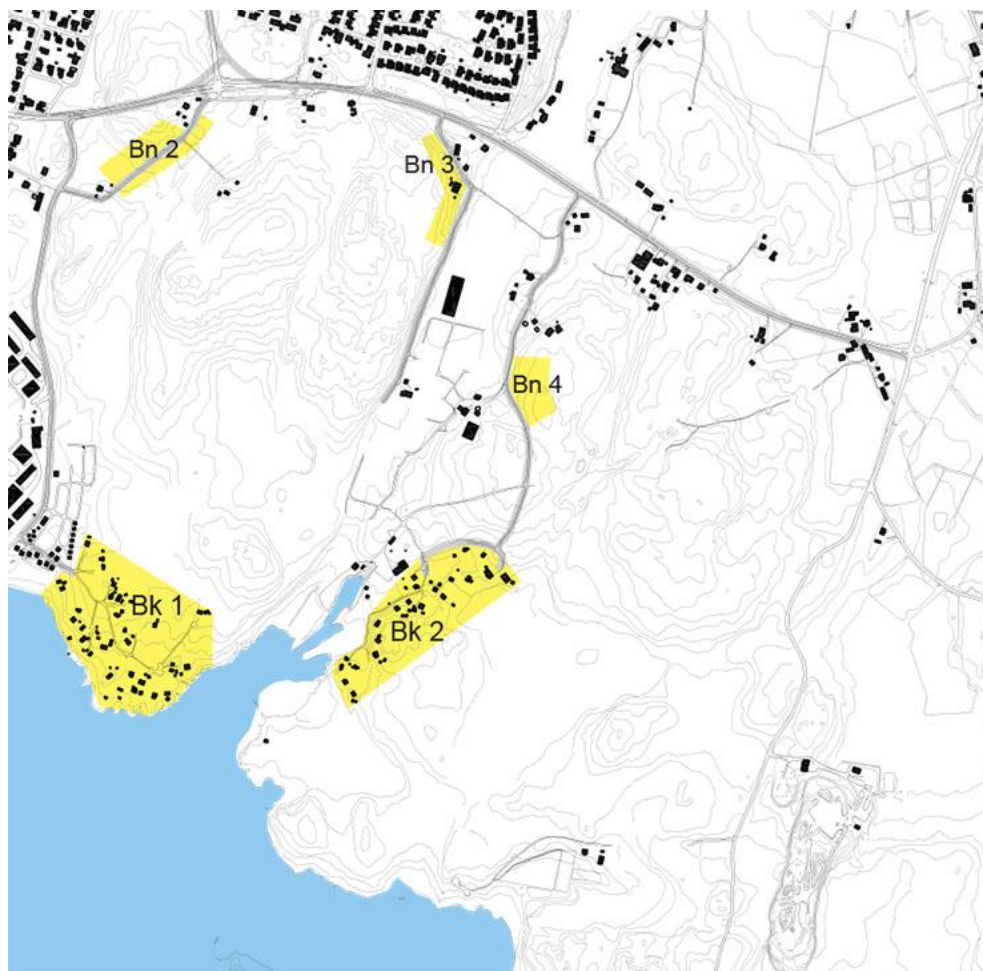
Bostäder

Befintliga hus längs Hovlandavägen kan byggas ut och byggas till i den omfattning som bedöms lämplig i det enskilda fallet.

Förslaget redovisar omkring 20 nya bostäder beroende på vilken typ av bostäder som byggs. De fördelas på fem delområden där tre är nyexploateringar (Bn-områden) och två är kompletteringar (Bk-områden) med kompletterande bebyggelse i varierande omfattning.

Nyexploateringsområdena är lämpliga för småhus av olika slag. I två områdenen lämpligen friliggande villor, i ett av dem kan även andra typer av småhus eller mindre flerbostadshus bli aktuella. I de två kompletteringsområdena handlar det om friliggande enbostadshus.

Blandade bostadstyper och upplåtelseformer bör eftersträvas. Det skulle också gynna det ställningstagande som gjorts i den kommunomfattande översiktsplanen om att det skall vara möjligt att bo kvar inom sitt område även vid en förändrad livssituation.

De områden som beskrivs i texten nedan

Bn 2, Kärrängen

Ny bostadsetablering inom en gles bebyggelsestruktur längs Sörviksvägen som behöver föregås av detaljplanläggning. Området ligger strax norr om Gunnarskärsskogen.

Den närmaste befintliga bebyggelsen utgörs av två äldre friliggande villor från 1930-talet. De har uppmärksammats i kulturmiljöutredningen som *övrig bebyggelse som tillmäts särskilt kulturhistoriskt värde*.

Här föreslås en komplettering med ca nio friliggande enbostadshus. Särskild hänsyn kan behöva tas till den omgivande kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen.

De nya byggnaderna är orienterade längs Sörviksvägen och bedöms kunna nyttja den befintliga vägstrukturen.

En exploatering här kan göras först efter att området utretts arkeologiskt, se vidare under **3.9** och **4.9 Kulturmiljö**.

Bn 3, Kärrängen

Ett nyexploateringsområde i norra kanten av Gunnarskärsskogen som behöver detaljplanläggas innan exploatering. Det ligger utmed Sadelvägen och alla tomter har naturkontakt.

Området kan bebyggas med 3-6 friliggande enbostadshus, men det är också lämpligt för andra typer av bostadshus. Det skulle kunna rymma ca 10

lägenheter i radhus/mindre flerbostadshus eller innehålla en blandning av olika typer.

De bostäder som ligger närmast hästverksamhetsområdet är att betrakta som hästnära boende. För att säkerställa de hästnära bostädernas koppling till hästverksamhet bör varje bostad ha andel i ett gemensamt stall eller på annat sätt vara knuten till hästverksamhet.

Trafikmatningen föreslås ske via Sadelvägen och området ansluts till vatten och avloppsledningar norrut i Hovlandavägen.

Området gränsar till ett område med naturvärden, bl.a. en stenmur som omfattas av generellt biotopskydd. En naturvärdesinventering behöver därför utföras i samband med detaljplanering. Hänsyn skall tas till närliggande stenmur som omfattas av generellt biotopskydd. Radonmätning bör föregå exploateringen.

Även påverkan från trafikbuller som alstras på Hovlandavägen behöver utredas.

Bn 4, Bråten

Ett nyexploateringsområde längs Hästviksvägens östra sida som behöver detaljplaneläggas. Marken sluttar ner mot vägen och tomterna har minst en fri sida ut mot naturen.

Området föreslås bebyggas med 4-6 friliggande enbostadshus. Exploateringen behöver omfatta minst 4 etableringar för att garantera ekonomi i VA-utbyggnad till området.

Bostäderna är att betrakta som hästnära boende. För att säkerställa de hästnära bostädernas koppling till hästverksamhet bör varje bostad ha andel i ett gemensamt stall eller på annat sätt vara knuten till hästverksamhet.

Trafikmatningen kan ske via Hästviksvägen. Området bildar VA-förening och ansluts till vatten- och avloppsledningar inom Hästviken.

En radonmätning bör föregå exploateringen och misstänkt markförorening i anslutning till norra delen av området undersökas.

Området gränsar till en stenmur som omfattas av generellt biotopskydd (markerad på karta i kap. **3.3 Naturmiljö**, avsnitt biotopskydd). På vilket sätt den kan ingå i den nya bebyggelsemiljön behöver studeras i detaljplaneskedet.

Bk 1, Bryngelsnäs fritidshus- område -

Bryngelsnäs fortsätter vara fritidshusområde tillsvidare och områdesbestämmelsernas begränsningar gäller.

Om/när en hållbar lösning för VA och vägar finns kan området regleras med detaljplan i syfte att tillåta, och komplettera med, permanent bebyggelse. En lösning på dessa frågor beräknas vara längre bort i tiden än den 10-årsperiod som denna plan spänner över. Mer information finns i avsnittet **4.11 Teknisk försörjning**. Detaljplanen behöver tackla hur översvämningsfrågan ska lösas och ställning behöver tas till ett eventuellt upphävande av strandskyddet.

**Bk 2, Häst-
vikens fritids-
husområde**

I Hästvikens fritidshusområde finns en möjlighet till ersättningsbyggnader av permanent karaktär. Förutsättningar för en permanentning samt en viss komplettering med ny bebyggelse finns när anslutning sker till avloppsnätet.

Omvandlingen behöver föregås av detaljplaneläggning för att åstadkomma en ändamålsenlig struktur samtidigt som ställning behöver tas till hur områdets kulturhistoriska bebyggelsevärden ska behandlas. Ställning kommer också att behöva tas till ett eventuellt upphävande av strandskyddet inom områdets södra delar. Exempel på andra frågor som behöver studeras är hantering av lägsta rekommenderade golvhöjd för att klara översvämning och hur allmänhetens tillgång till stranden vid Påsudden kan säkras.

4.6 Arbete och service

**Arbetsstill-
fällen**

Ett genomförande av planens intentioner omfattar också möjligheten att utveckla den omfattande hästsportverksamheten inom området vilket ger arbetsstillfällen både direkt och indirekt under ett antal år.

**Samhällelig
service**

Den föreslagna utbyggnaden omfattar uppskattningsvis omkring 20 nya bostäder som kommer att uppföras under den närmaste tioårsperioden.

Belastningen på den samhälleliga servicen kommer endast att öka marginellt. När behov av utbyggnad av den samhälleliga servicen uppstår tillämpar kommunen idag principen att en eventuell utbyggnad i huvudsak skall ske i anslutning till redan befintliga anläggningar. Därför har det i planförslaget inte redovisats någon mark för utbyggnad av den samhälleliga servicen inom det nu aktuella området.

**Kommersiell
service**

Mot bakgrund av områdets karaktär görs bedömningen att kommersiell service i rimlig omfattning finns inom närområdet.

Den föreslagna exploateringen bedöms inte vara av den omfattningen att den i sig själv skulle kunna utgöra underlag för någon ytterligare kommersiell service. Den kommer dock att bidra till att stärka den redan befintliga.

4.7 Fritid och turism

**Grönstruk-
turprogram**

Fördjupning följer i allt väsentligt intentionerna i grönstrukturprogrammet.

Avvikelse utgörs av utvidgning av hästverksamhet som berör mark som i grönstrukturplanen redovisas friluftsområde samt av vandringsledens delvis flyttade sträckning.

Det berörda området utgörs av ett större friluftsområde som även fortsätter österut och söderut.

Kompletteringen föreslås dock bli av begränsad omfattning och ske i kanten av friluftsområdet. Härigenom sker ingen fragmentisering av friluftsområdet.

Avvikelse från gröstrukturprogrammet

Rekreations- områden

Bonäsleden är en 14 kilometer lång vandringsled som sträcker sig från Gunnarskär i väster till Bonäsudden i sydost.

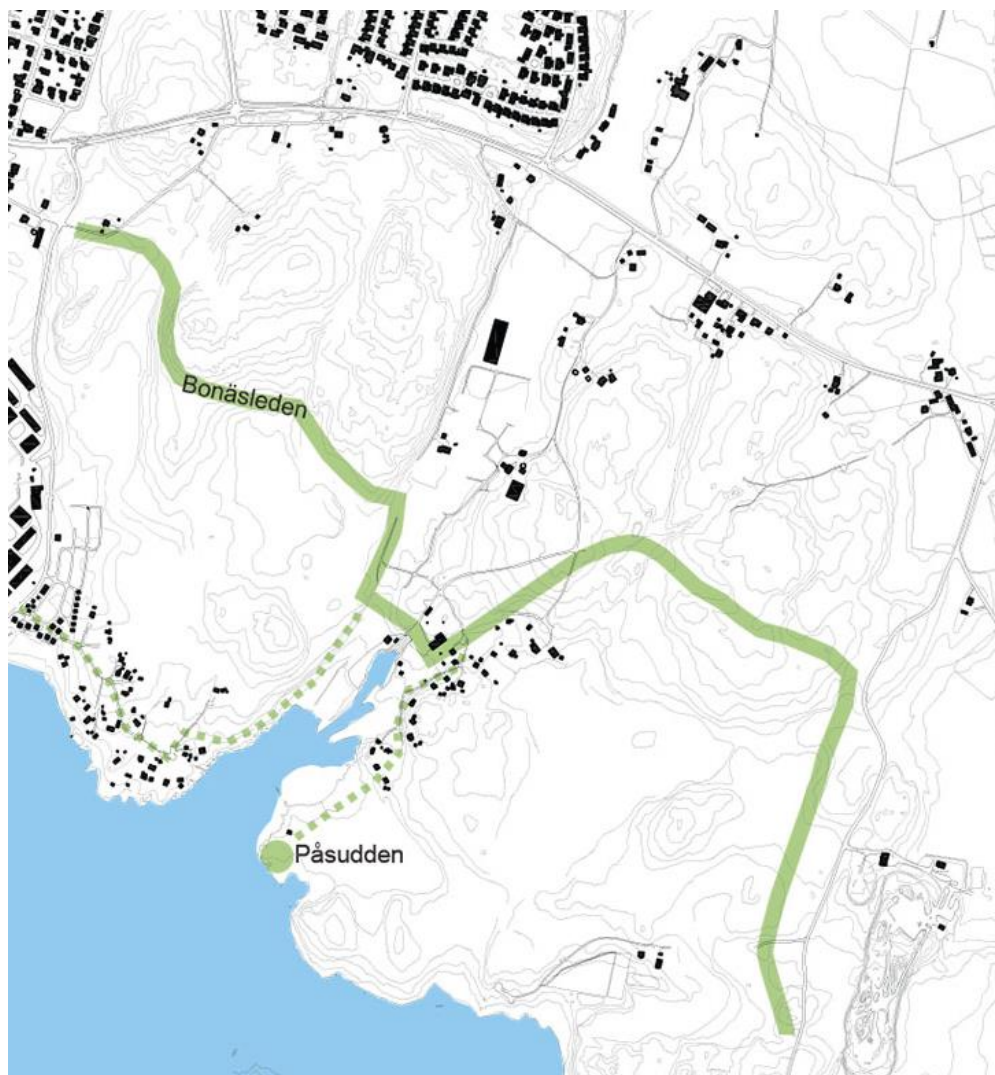
I avsnittet genom Hästviken är sträckningen idag oklar. Skyltar saknas och markarbeten har gjort att leden är svår att upptäcka. Leden är av mycket stor betydelse för det rörliga friluftslivet och därmed också av intresse för turismen vilket gör det angeläget att leden tydliggörs. Avtal som lägger fast sträckning och villkor för skyltning, underhåll mm ska tecknas mellan kommunen och ägare till marken som leden går över.

Kommunen kommer att se över flertalet rekreationsleder varav bonäsleden är en. Ett helhetsgrepp kommer att tas över avtalsskrivningen.

I förslaget har leden getts en något sydligare sträckning i anslutning till själva Hästviken. Härigenom får den en bättre koppling till vattnet samtidigt som den inte går rakt igenom det område som skall utvecklas för hästsportverksamhet. Detta borde också innebära att risken för intressekonflikter minskar.

Det allmänna friluftslivet kommer fortsätta att samsas med motorsportverksamheten i västra delen av planområdet fram till dess den eventuellt avtar.

Det allmänna friluftslivet kommer troligtvis delvis kunna samsas med terrängtritsverksamhet men området kan av säkerhetsskäl komma att behöva spärras av i perioder.

Bonäsleden och Påsudden skall vara tillgängliga för allmänheten

Stränder

En utgångspunkt för planarbetet har varit att området kring Hästvikens hamn skall göras tillgängligt för allmänheten. Förhållandena känns idag oklara då området delvis har en industrikaraktär och saknar självklar angöringsväg. Hamnen föreslås avindustrialiseras och omvandlas till småbåtshamn och gästhamn för större båtar som anländer till evenemang inom hästområdet.

En gångväg mellan hamnen och badplatsen på Mörudden är viktig för det rörliga friluftslivet, även om den inte går längs stranden hela vägen.

Fritids- anläggningar

Planen redovisar en möjlighet för campingverksamheten vid Mörudden att på sikt utvecklas ytterligare norrut.

Campingplatsen väletablerad och bedöms ha goda utvecklingsmöjligheter med sitt unika läge vid Vänern och med närhet till såväl tätorten Skoghalls som Karlstads serviceutbud. Inslaget av gäster utifrån är stort, inte minst från vårt grannland Norge.

Övriga aktiviteter

En utveckling enligt denna plan minskar möjligheten att utföra motorsporten trial inom planområdet på lång sikt. Bullerstörningar kan begränsa verksamheten om campingplatsen utvecklas norrut. Trialtävlingar och träningar förväntas kunna fortgå förutsatt att nödvändiga tillstånd finns.

Banan för terrängritt kan troligtvis tidvis kombineras med rörligt friluftsliv. Om terrängrittsverksamheten utvecklas ytterligare kan området behöva spärras av vid tränings- och tävlingstillfällen.

Turism Ett plangenomförande kommer på sikt att ha stor betydelse för turismen i området genom den utökade campingplatsen.

Hästsport i alla dess former bedöms ha en stor turismpotential och är den näst största sporten i Sverige räknat antal utövare.

4.8 Areella näringar

Jordbruk Det öppna landskapet har stora landskapestetiska kvaliteter och även stora naturmiljövärden. Odlingssmarken är också kulturhistoriskt intressant då den berättar om den tid då jordbruket tillsammans med fisket var områdets ekonomiska bas.

Fördjupningen redovisar en utveckling som inte skall försvåra möjligheten att bedriva jordbruk eller att hålla markerna öppna.

Skogsbruk Genom ett medvetet val har ny bebyggelse förlagts till skogsområden/skogsbyn. Det öppna landskapet har lämnats orört. Det innebär att brukningsbar skogsmark i viss omfattning offrats för bebyggelseintresset. Skogen inom området är av karaktären tätortsnära skog.

Skogsbruket som näring ställer ofta krav på en rationell hantering och god avkastning. Kringboende har ofta helt andra förväntningar på "sin" skog. De allmänna hänsynsregler som gäller vid skogsbruk finns formulerade i skogsvårdslagen. För särskilt värdefulla områden som exempelvis nyckelbiotoper finns särskilda hänsynsregler formulerade. För skogsbruket inom det nu aktuella området bör särskild hänsyn tas till frilufts- och naturmiljöintressena.

Yrkesfisket Förslaget omfattar inga åtgärder som direkt kan sägas påverka yrkesfisket som näring.

Indirekt kan dock tänkas att en ökad anslutning till det kommunala avloppsnätet på sikt minskar näringsläckaget till Vätern. Detta kan självfallet påverka vattenkvaliteten och därmed också förbättra förhållande för yrkesfisket.

Detsamma gäller den sanering av markföroreningar som kan följa av eventuell omvandling av Hästvikshamnen.

4.9 Kulturmiljö

Fornlämningsmiljöer I den kulturmiljöutredning som gjorts har fyra områden pekats ut där särskild hänsyn bör tas. Ett av dessa områden kommer att beröras av exploateringsföretag enligt planförslaget.

Den föreslagna kompletteringen av bebyggelsen inom Kärrängen (område Bn 2 i avsnittet **4.5 Bebyggelse**) ligger delvis inom det område som uppmärksammas i kulturmiljöutredningen. Exploatering av området kan komma att föregås av en arkeologisk utredning. Resultatet avgör sedan i vilken omfattning det kan tas i anspråk och vilka särskilda hänsyn som kan behövas.

Området för terränggrittbana ligger i anslutning till den fasta fornlämningen vid hamnområdet som utgörs av en äldre tegelindustri. Terränggrittsområdet behöver utformas och avgränsas med hänsyn till fornlämningen.

Det är angeläget vid detaljutformningen av området att utreda vilken hänsyn som bör tas till lämningarna. Rätt hanterat skall de kunna inordnas i bebyggelsestrukturen och därigenom berika området.

I övrigt berörs inga kända fornlämningar eller andra kulturlämningar.

Bebyggelsemiljöer

Fritidshusområdena är utpekade miljöer där värden delvis på sikt kommer att förändras. Ett enkelt vägnät och stigar som leder fram till anspråkslösa byggnader kan vara svårt att bevara med de krav och önskemål som ställs på tillgänglighet och komfort vid permanentbostäder. Ställning till det kulturhistoriska värdet som miljön har kommer att behöva tas i detaljplaneskedet.

Nybyggnadsområdet vid Hästviksvägen kommer att angränsa till den kulturmiljö som är utpekad runt allén. Framförallt är det eventuell byggnation i norra delen som kan påverka bebyggelsemiljön.

Kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Inte någon av de enskilt utpekade byggnaderna bedöms komma att beröras av exploateringsföretag på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet går förlorat.

Att nyetableringar görs i direkt anslutning till kulturhistorisk värdefull bebyggelse innebär alltid förändringar, inte minst visuellt. Det är angeläget i detta sammanhang att i samband med detaljplaneläggningar och bygglovsprövningar, ta särskild hänsyn till den omgivande miljön där den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen utgör ett värdefullt inslag.

Skydd

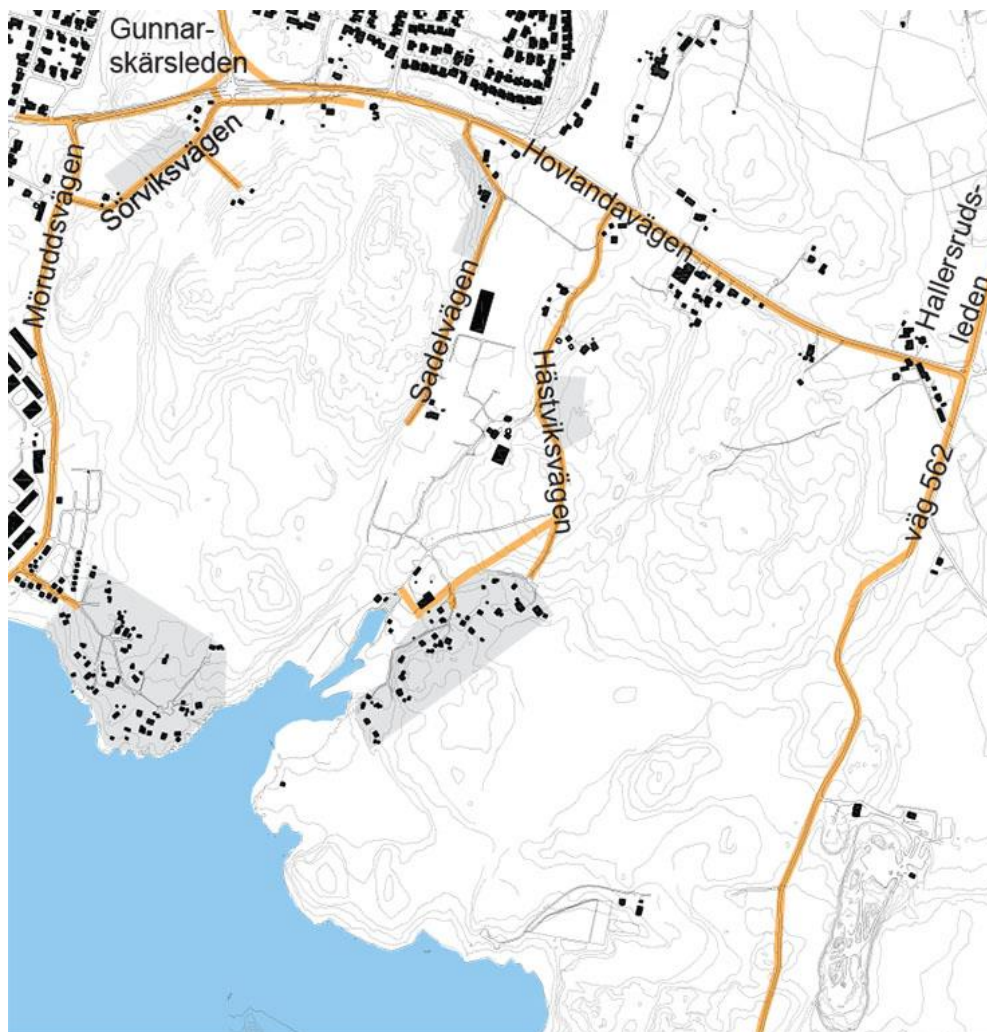
Det bör i den fortsatta planeringsprocessen arbetas in ett skydd för den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen.

Det kan ske genom detaljplan, områdesbestämmelser eller genom annat särskilt beslut.

4.10 Kommunikationer

Bilvägnät

Planen förutsätter att den övergripande vägstrukturen behålls och förändras något. Nedan föreslagna förändringar är av olika betydelse för områdets utveckling.

Vissa justeringar kommer att behöva göras i vägnätet

Hovlandavägen

I planförslaget påförs Hovlandavägen inga ytterligare anslutningar. Däremot ökar trafikbelastningen något i stort sett på samtliga anslutningsvägar. Det är ur trafiksäkerhetssynpunkt angeläget att Hovlandavägen i samband med den nu föreslagna förtätningen till sin utformning ses över i hela sin sträckning från Möruddsvägen i väster till väg 562 (Hallersrudsleden) i öster. Särskild omsorg måste ägnas korsningarna.

Hovlandavägen förbinder idag Hallersrudsleden med Mörmovägen/Skoghallsleden. Från Gunnarskärsleden och västerut antar Hovlandavägen allt mer karaktären av bostadsgata med tät bostadsbebyggelse på båda sidor. Det finns en önskan, av såväl framkomlighetsskäl som trafiksäkerhetsskäl, att i högre grad styra trafik till Gunnarskärsleden som har en bättre koppling till det övergripande trafikinätet. Det skulle kunna ske genom att korsningen Hovlandavägen-Gunnarskärsleden byggs om så trafiken ut på Gunnarskärsleden prioriteras medan Hovlandavägen västerut in mot Skoghall ansluts i en trevägskorsning.

Hästviksvägen

Hästviksvägen leder idag ner till Hästvikens fritidshusområde. Det kommer också att vara den naturliga förbindelsen till hamnen och vara en viktig tillfart vid hästsportarrangemang eftersom det bl.a. finns iordningställda parkeringar i anslutning till vägen. Detta, tillsammans med att 4-6 nyetableringar föreslås på dess östra sida, innebär att trafikbelastningen på vägen kommer att öka något.

I söder slutar Hästviksvägen idag vid en mindre gästparkering i anslutning till Hästvikens fritidshusområde. Det finns ingen vidare förbindelse ner till Hästvikens hamn. Den angöringen går istället över den parkeringsyta som har iordningställt och ger ett klart intryck av privat mark. Hästviksvägen bör även förlängas så att den når hamnen i Hästviken. På föregående sida visas ett alternativ på möjlig vägsträckning.

Sadelvägen	En vidareutveckling av hästsportverksamheten kombinerat med ett fåtal nya bostäder kommer troligtvis även att öka trafikbelastningen något på Sadelvägen.
Möruddsvägen	Möruddsvägen kommer att få ökad trafikbelastning i samband med utbyggnad av campingplatsen och restaurangen på Mörudden. På sikt kan det bli aktuellt att se över trafiksituationen för att skapa en säkrare trafikmiljö för oskyddade trafikanter.
Sörviksvägen	Sörviksvägen kommer att få trafiktillskott från ett 10-tal nya bostadshus. Sörviksvägen korsar Möruddsvägen och vid framtida ökad fordonstrafik på Möruddsvägen kan det bli aktuellt att se över korsningsmöjligheterna för oskyddade trafikanter som ska till Bonäsleden. Ombyggnad av Hovlandavägens anlutning till Gunnarskärsleden utlöser ett justeringsbehov av Sörviksvägens anslutning till Hovlandavägen.
Parkering	Parkering kommer genomgående att behöva lösas på egen fastighet. Vid större hästsporttävlingar och arrangemang bedöms parkeringsbehovet kunna klaras inom hästverksamhetsområdet.
Gång- och cykeltrafik	Förslaget kan resultera i behov av justeringar i gång- och cykelvägnätet. Då gång- och cykelvägen går på den norra sidan av Hovlandavägen behöver trafiksäkra passager ordnas i anslutning till matargatorna. Detta samordnas lämpligen med behovet av att sänka bilarnas hastighet i övrigt längs Hovlandavägen. Gående och cyklisters möjlighet att röra sig längs Möruddsvägen kan komma att behöva ses över då trafiken ökar på sikt till följd av campingens utveckling
Kollektivtrafik	Den planerade förtätningen av området påverkar inte möjligheten, och ändrar inte heller förutsättningarna, att bedriva kollektivtrafik.

4.11 Teknisk försörjning

Vatten och avlopp	Den privata ledningen som går från Hästviksvägen ner till Hästvikens fritidshusområde tas över av kommunen och dalgången inlemmas i det kommun-
--------------------------	---

nala verksamhetsområdet. Ledningen klarar i dag ett tillskott på 30 hushåll. Befintliga bostäder längs Hovlandavägen, nybyggnadsområdet vid Hästviksvägen och Hästvikens fritidshusområde blir avtalsområden som ansluts till ledningen vilket innebär att VA-förening behöver bildas i respektive område.

Nybyggnadsområdet vid Sadelvägen i västra delen av planområdet samt kompletteringsbebyggelsen i Kärrängen ansluts till kommunala ledningar norrut.

Bryngelsnäs fritidshusområde ansluts till de kommunala ledningarna i Möruddsvägen. Innan detta kan ske behöver dock ledningens kapacitet förbättras. Detta beräknas kunna göras efter att nätutvecklingen i Tye är färdigställd.

Mot bakgrund av områdets känslighet och dess värden bör på sikt all bebyggelse inom området anslutas.

Dagvatten

En utbyggnad av området enligt förslaget innebär med stor sannolikhet att mängden hårdgjorda ytor kommer att öka något.

Dagvattnet inom området kommer även fortsättningsvis att omhändertas lokalt genom ytinfiltration. Vid större asfalterade ytor så som vägar, parkeringsplatser och liknande, där risken för föroreningar är större, kan dagvattnet behöva renas innan det når recipienten.

EI

En utbyggnad av området enligt planförslaget kommer att kräva en utbyggnad av nätet med ett antal nya nätstationer. Detta måste beaktas i den fortsatta planprocessen. De bör placeras och utformas så att de smälter in i landskapsbilden eller bebyggelsemiljön. Vidare bör risken för elektromagnetisk strålning uppmärksammas.

Inom området finns idag fortfarande ett antal luftledningar. De är sårbara, underhållskrävande och kräver skyddsavstånd. I samband med utvecklingen av området bör därför möjligheten till markförläggning av dessa ledningar undersökas. Grävningsarbeten kommer att ske i samband med utbyggnaden av VA-nätet vilket öppnar möjligheter för en samlokalisering.

Värme

Det finns för närvarande inga planer på att bygga ut fjärrvärmenätet åt detta håll.

För åtminstone nyexploateringsområdena bör möjligheten till gemensamma lösningar undersökas och belysas i den fortsatta processen. I övrigt är nog individuella lösningar det mest realistiska lösningen.

Långsiktigt hållbara uppvärmningssystem som baseras på förnyelsebara energikällor såsom exempelvis solvärme och biobränslen skall självfallet stimuleras.

Tele och data

Utvecklingen inom tele- och datakommunikation är mycket expansiv och håller på att förändra samhället. Goda kommunikationer ses av många som en viktig boendekvalitet.

Utbyggnaden av området kan komma att kräva en utbyggnad av de befintliga näten. Utrymmesbehov kan behöva uppmärksammas i den fortsatta planeringsprocessen. Samordning med annan ledningsdragning bör kunna ske.

Det finns inget stadsnät inom området men möjlighet finns till utbyggnad.

Avfall Nya bostäder inom området kommer att anslutas till kommunens kretsloppsanpassade renhållningsordning med källsortering och återvinning.

4.12 Miljö, hälsa och säkerhet

Trafikbuller Den nya bostadsbebyggelsen har föreslagits till lägen där bedömningen görs att infrastrukturpropositionens riktvärden för vägtrafikbuller kan uppfyllas.

Den föreslagna utvecklingen med ytterligare omkring 20 bostäder beräknas alstra förre än 100 fordonsrörelser per dygn och bedöms inte påverka möjligheten att klara riktvärdena.

Annat buller Annat buller förekommer inom området idag i begränsad omfattning och under begränsad tid.

Förslaget innebär inte att några nya bullrande verksamheter tillförs området och idag finns inga kända, varaktiga, störningar. Bedömningen görs därför att den rådande situationen bör kunna accepteras och att den inte utgör något hinder för den föreslagna utvecklingen.

Djurhållning Risk för störande lukt och allergener från hästhållningen i området skall uppmärksammas i den fortsatta processen.

Det finns en problematik i sammanhanget då hästhållningen inte är någon statisk verksamhet. Det som gäller idag kan se helt annorlunda ut vad gäller antalet djur och beteshagarnas utbredning när det är dags för nästa steg i planeringsprocessen.

I avsnittet **3.12 Miljö, hälsa och säkerhet** nämns olika störningar i samband med hästhållning och exempel ges på åtgärder som kan vara rimliga.

Tillkommande bebyggelse som ligger närmast området för hästverksamhet (gäller främst området vid Sadelvägen) är att betrakta som hästnära boende. Generellt kan sägas att den nya bostadsbebyggelsen i planförslaget är lokaliserad till skogsområden som utgör ett visst skydd mot störningar från hästverksamheten. De specialarrangemang med större hästtävlingar under begränsade tidsperioder har då inte varit dimensionerande. Utgångspunkten för störningsbedömningen är istället den normalsituation som råder idag.

Höga vattenstånd Förslaget innebär inte att någon ny bebyggelse föreslås i lägen som riskerar att översvämmas vid högvatten i Vätern.

I södra delen av Hästvikens fritidshusområde behöver markhöjder kontrolleras vid omvandling av fritidshus till åretruntbostad. Det samma gäller Bryngelsnäs.

Förorenad mark

Hästvikens hamn genomgår en gradvis förändring från industrihamn till hamn med mer civil användning. Någonstans går gränsen där omvandlingen förutsätter att den förorenade marken saneras.

En riskbedömning bör göras innan någon annan markanvändning kommer till stånd, exempelvis gästhamn eller småbåtshamn. Riskbedömningen skall avgöra i vilken grad området är förorenat samt till vilka nivåer det sedan behöver åtgärdas med tanke på den planerade användningen.

Elektromagnetisk strålning

Problematiken måste uppmärksammas i den fortsatta processen när det gäller lokalisering av nya eventuella luftledningar och elnätstationer i närheten av bostäder.

Lukt

Problem med besvärande lukt orsakade av brister i enskilda avloppsanläggningar kommer successivt att avta i takt med att anslutning sker till det kommunala nätet.

5. FORTSATT HANTERING OCH GENOMFÖRANDE

Generellt

En förutsättning för att kunna genomföra den föreslagna utbyggnaden är att VA-försörjningen ges en långsiktigt hållbar lösning, dvs. att området ansluts till det kommunala nätet. Kommunen har i servicenämnden fattat beslut om att kommunen ska köpa avloppsledningen inom Hästvikenområdet.

Ingen ny bebyggelse bör tillkomma om inte anslutning till kommunalt VA kan ske. Däremot bör ersättningsbyggnader, dvs. en ny byggnad som ersätter en befintlig, kunna tillåtas under förutsättning att godkänd VA-lösning finns eller kan ordnas.

Detaljplan

Bedömningen görs att detaljplan bör upprättas för områdena Bn 2, Bn 3 och Bn 4. Även Hästvikens och Bryngelsnäs fritidshusområde, hamnen och en utökning av campingområdet mot norr behöver detaljplaneläggas.

I detaljplanearbete för småbåtshamn och Hästvikens- samt Bryngelsnäs fritidshusområde blir det nödvändigt att ta ställning till om strandskyddet ska/kan upphävas eller inte.

I detaljplan för område Bn 2, Kärrängen bör även anslutande befintlig bebyggelse ingå. Deras kulturhistoriska värden, bör säkerställas genom skydds- eller varsamhetsbestämmelser. För den tillkommande bebyggelsen kan hänsynsbestämmelser behöva införas.

I detaljplaneskedet kommer kunskapsunderlaget generellt sett att behöva breddas med en rad utredningar/undersökningar, bl.a. när det gäller naturmiljövärden och arkeologi.

För hamnen, görs den preliminära bedömningen att miljökonsekvensbeskrivning (MKB) behöver upprättas. Förändringar av hamnen innebär med stor sannolikhet sådana åtgärder som är tillståndspliktiga enligt 11 kap. i miljöbalken. Om omvandlingen till gästhamn/småbåtshamn förutsätter marksanering men saneringsarbetet inte utförts innan planen antas skall villkor införas i planen som innebär att bygglov inte får ges innan sanering skett.

Detaljplaneläggning bedöms kunna ske med stöd av denna fördjupning av översiktsplanen och därmed ersätta/fungera som ett detaljplaneprogram.

Bygglov Bygglövsprövning utan föregående detaljplaneläggning föreslås bara ske i fall som rör ersättningsbyggnader eller komplementbyggnader till redan befintliga etableringar. Ett villkor skall alltid vara att godkänd VA-anläggning finns eller kan ordnas.

Avtal Avtal behöver slutas mellan kommunen och markägare som garanterar allmänhetens tillgång till Bonäsleden.

Tidsplan Utbyggnaden av kommunens VA-nät styr tidsmässigt när området kan byggas ut.

Som det idag ser ut i kommunens planering ligger övertagandet av avloppsledningar inom hästverksamhetsområdet inom en nära framtid, förhandlingar med ledningsägaren pågår. Mot bakgrund av detta bedöms Hästvikens fritidshusområde vara möjligt att utvecklas inom en snar framtid.

Detsamma gäller utbyggnadsområdet i anslutning till Sadelvägen och kompletteringen vid Sörviksvägen som båda kan anslutas till befintligt nät norr om Hovlandavägen.

Omvandling av Bryngesnäs fritidshusområde och utökning av Möruddens camping bedöms ligga betydligt längre fram i tiden. Kommunen avser göra färdigt utbyggnaden av avloppsnät i Tye innan Möruddsvägen kan bli aktuell.

När exploateringsprojekten sedan verkligen kommer att genomföras styrs av intressenterna.

Karlstad 2014-01-29

Jan Erik Engström
arkitekt SAR/MSA

REVIDERING

Planbeskrivningen är reviderad efter utställningen avseende nyexploateringsområden.

Ett av områdena, Bn 1 vid Möruddsvägen, har helt tagits bort. Som en följd av detta har möjligt antal nya bostäder inom planområdet minskats från intervallet 125-155 till omkring 20. Antalet bilrörelser som planläggningen medför sjunker från 550-700 till under 100.

Information om att påverkan från trafikbuller som alstras på Hovlandavägen behöver utredas har tagits bort från exploateringsområde Bn 4 och lagts till område Bn 3.

Karlstad 2015-07-08

Jan Erik Engström
arkitekt SAR/MSA